

ZDUS^{plus}

CIVI EUROPAEO PRAEMIUM

Julij/avgust 2019, leto XII, številka 7/8

Revija Zveze društev upokojencev Slovenije

**13. volilni zbor
članov ZDUS**

**Delamo dobro,
pravi minister Zajc**

**S skupščine
Age Platform**

**Utripi
Pokrajinskih
zvez**

BESEDA VODSTVA

Dogodki in dejanja, ki ne prispevajo k složnosti upokojencev	3
---	---

V ŽARIŠČU

13. volilni Zbor članov ZDUS.	5
Vseživljenjsko učenje, priprave na upokožitev in aktivno staranje	8
Problem pri plačevanju nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča	9

MEDNARODNA DEJAVNOST

Skupščina Age Platform – o programu in financiranju	10
---	----

INTERVJU

»Delamo dobro,« pravi minister Simon Zajc	11
---	----

UTRIPI V POKRAJINSKIH ZVEZAH

AVTO – MOTO NOSTALGIJA

Pilihov memorial in odprtje muzeja tehnične kulture	27
---	----

DNEVI MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA

Foto utrinki Dnevo medgeneracijskega sožitja	28
--	----

ŠPORT, REKREACIJA

IN GIBALNA KULTURA	30
------------------------------	----

OBVESTILA, OBJAVE	30
-----------------------------	----

VIHARIMO MOŽGANE	31
----------------------------	----

Slovenija postaja vse bolj razslojena država. Na eni strani imamo superbogataše, primerljive s tistimi, ki imajo razkošne vile od Nice do Antibesa, naši pa od Opatije do Medveje, ali še južneje. No, tudi Portorož z zaledjem šteje!

Tem »turbobogatašem« je plodne pogoje za njihovo uspešnost(!) v poslovnem svetu zagotovila v veliki večini generacija, ki je danes že v pokoju in živi v revščini. Ja, v revščini! Pri nas pod pragom tveganja revščine živi vsak šesti starostnik, starejši od 65 let. Naj se še tako trudim in skušam kar se da nazorno prikazati omenjeno stanje, mi nikakor ne gre izpod prstov. Zato bom zapisal le, da višino mesečnih dohodkov upokojencev v primerljivo perspektivo najbolje postavi podatek, da je med starejšimi od 65 let, ki nimajo v lasti hiše ali stanovanja, revščina skoraj 50 %, vsaka peta oseba pa je socialno izključena!

Boste rekli, kajne, kako dobro, da imamo pri nas program Starejši za starejše, saj resnično ne vem, kako bi bilo sicer poskrbljeno za vse tiste z najnižjimi pokojninami. Ker je revščina med starejšimi že tako razširjena kot gripa sredi januarja, so podporne mehanizmi zanje v državi ključni. A programov izključno za pomoč starejšim tako rekoč ni – imamo le širše programe centrov za socialno delo in dobredelnih organizacij, ki so namenjeni vsem ranljivim skupinam in zdi se, da ZDUS s svojimi prostovoljci odnaša, oprostite, rit državi, ki ne premore niti toliko dobre volje – ne upam zapisati empatije do starejših – da bi končno spravila pod streho Zakon o slovenskem demografskem skladu in Zakon o dolgotrajni oskrbi. Ampak, bojim se, da tudi jeseni rešitev še ne bo na vidiku. Vsi dosedanji predlogi, po najbolj optimističnih napovedih, namreč kažejo na to, da se že tako mizerni položaj starejših državljanov ohrani, bog pa obvaruj, da bi se izboljšal.

Čim manj stresno poletje vam želim v imenu celotnega uredniškega odbora ZDUSPlus in vodstva ZDUS,

Črt Kanoni,
odgovorni urednik

ZDUS PLUS, mesečna revija Zveze društev upokojencev Slovenije Za izdajatelja Janez Sušnik, predsednik ZDUS. **Odgovorni urednik** Črt Kanoni, telefon: 01/62 05 481 e-pošta: urednistvo@zduz-zveza.si **Naslov uredništva:** ZDUSplus, Kebetova 9 1000 Ljubljana. Telefon: 01/519 50 86 e-pošta: urednistvo@zduz-zveza.si, **Uredniški odbor:** Vera Pečnik, Slavica Bučan, Mateja Peršuh, Jože Miklavc in Črt Kanoni **Dopisniki PZDU Celjska:** Milena Brečko Poklič, milena.poklic@gmail.com 041/629 820; **Dolenjska in B. krajina:** Marija Golob 041/370 560 **Gorenjska:** Slavica Bučan 041/347 030 slavica.bucan56@gmail.com **Koroška:** Željko Kljajič 031/387 660 zkljajic.kljajic@gmail.com **Pomurska:** Vijola Bertalanič vijola.ppzdzums@gmail.com; **Posavska:** Marija Krušič 051/725 412 makru27@gmail.com; **S. Primorska:** Majda Marinič babicamm@gmail.com Šaleška: Jože Miklavc 041/693 369; joze.miklavc@gmail.com; **Zasavje:** Milena Dimec 051 438 236 dimec.milena@gmail.com; **Z. Podravje:** Irena Ferluga; **Tajnica uredništva:** Karmen Šparovec – Terekhov; **Lektorica:** Barbara Borko; **Tisk:** Schwarz print d. o. o., Ljubljana; Oblikovanje in priprava za tisk: **NEBIA d. o. o.**, Nepodpisani članki so last uredništva oz. ZDUS. **Naklada** 3.500 izvodov **Cena** 0,99 EUR **ISSN 2591-0205 Revija ZDUSPlus je vpisana v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod številko 2192**

Naslovnica: Sončni zahod in slovo poletnemu dnevu. Foto Freelmages

[https://www.facebook.com/
ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije](https://www.facebook.com/ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije)

ZDUSplus

Zveza društev
upokojencev Slovenije

Dogodki in dejanja, ki ne prispevajo k složnosti upokoјencev

Nov Statut naše krovne organizacije, sprejet leta 2017, torej še v prejšnjem mandatu, je posegel v reorganizacijo delovanja Zveze DUS, v piramido torej, ki jo nekateri nočejo razumeti kot ukrep, da so vsi člani seznanjeni z vsemi aktivnostmi tako v DU, PZDU in ZDUS. **Statut ZDUS je moč razumeti, da so DU zelo oddaljene od članstva v ZDUS. Pojasniti želim, da lahko člani DU zaradi velikega števila društev na posameznih področjih ustanovijo Pokrajinsko zvezo DU, predvsem zato, da lažje obvladujejo koordinacijo dela v organizacijskem in povezovalnim smislu, PZDU pa so skupaj s članstvom v DU člani ZDUS.** Vidite, zaradi takšnih razlogov so se morale PZDU s svojimi Statuti prilagoditi krovnemu dokumentu, Statutu ZDUS. Dvanajst pokrajinskih organizacij je to storilo, le MZU – Osrednjeslovenska zveza tega iz neznanih razlogov (kljub številnim opozorilom in dodatnim rokom) ni storila. Upravni odbor ZDUS je zato ugotovil, da MZU Ljubljana – Osrednjeslovenska PZDU ni včlanjena v ZDUS! Krivdo za nespoštovanje sklepov organov ZDUS in za posledico nečlanstva MZU v ZDUS pripisujemo zgolj predsedniku MZU, ker ni želel v petih členih Pravil MZU na ustrezen način (vzorec je bil poslan) jasno opredeliti organizacije v odnosu do ZDUS. **»Zdaj gremo v tožbo,« pravi dosmrtni predsednik MZU, »in bomo dosegli pravico!« Le zakaj imamo v ZDUS Častno razsodišče, ki zaplete in nesporazume, ki so sporni, rešuje na ustrezen način in znotraj tako velikega sistema poišče vse možnosti, da do razkola ne pride? Tega postopka se predsednik MZU ni poslužil in je raje pral umazano perilo o medsebojnih odnosih v medijih, v katerih je, in še vedno, na široko v njih razpreda, da je na ZDUS-u vse narobe in da še ura kaže drugačen čas! MZU Ljubljana in njen predsednik ne spoštuje-**

ta sodelovanja in odločitev organov ZDUS, ki so za upokoјence pomembni. Večina društev znotraj MZU sploh ni obravnavala zelo pomembnih dokumentov, kot sta **MEMORANDUM 2018**, ki predstavlja temeljni dokument ZDUS, kot tudi ne zakonodajne pobude ZDUS, **Ukrep za izboljšanje gmotnega položaja upokoјencev v RS.** Koalicija aktualne vlade je večino naših pobud implementirala v **Koalijsko pogodbo**, nekaj pa se jih na področju zakonodaje že (raz) rešuje, kar nam je seveda v velik ponos in dokaz, da delamo v dobro vseh naših članov.

Veliko laži se je zasejalo po društvih upokoјencev, ki sodijo pod okrilje MZU Ljubljana, na račun predsednika ZDUS (Janez Sušnik) in člani me na veliko sprašujejo o tem. Ena od teh je, da bom olastnil hotel Delfin! Ta je sicer najbolj v nebo vpijoča, vendar jasno kaže motiv, da se oblati ime predsednika ZDUS in na ta način skuša vzbuditi dvom v korektno delovanje ZDUS v skladu z zakonodajo, notranjimi pravilniki ZDUS in drugimi dokumenti krovne organizacije.

Volitve so za nami in h kandidaturi za vodilna mesta se, zanimivo, ni odločilo več kandidatov (ne za predsednika ZDUS in tri podpredsednike), da bi s svojimi programi vnesli konkurenčen pogled na vodenje Zveze, zato bodo jeseni 2019 razpisane ponovne volitve za dve podpredsedniški mesti.

Na podlagi tehtnih razlogov smo se v ZDUS-u odločili, in to **soglasno s sklepom UO ZDUS in na Zboru članov, vključno s člani MZU**, da ne bomo več sodelovali na F3ŽO in gremo na samostojno pot s prireditvijo **Dnevi medgeneracijskega sožitja**, ki jo pripravljamo skupaj z Mladinskim svetom Slovenije (MSS), Študentsko organizacijo Slovenije (ŠOS) in Dijaško organizacijo Slovenije (DOS,) torej **Medgeneracijsko**

koalicijo Slovenijo. Seveda so podjetja iz Ljubljane našo prireditev bojkotirala, kar smo glede na vpliv, ki ga ima MZU na odločitve na ravni Mestne občine Ljubljana, tudi pričakovali. **Kljub glasovanju delegatov MZU na Zboru članov in člana UO ZDUS iz vrst MZU, da soglasno podpirajo prireditev Dnevi medgeneracijskega sožitja, pa je predsednik Sedmak samovoljno spreminil sklep in podprl sodelovanje na F3ŽO. Naj na tem mestu spomnim, da je ZDUS prekinila sodelovanje s F3ŽO zaradi finančnih in vsebinskih razhajanj! Društva upokojencev kot pravne osebe se samostojno odločajo o tem, kje bodo sodelovala (tudi na f3žo), a pri financiranju posameznih programov, ki jih organizira ZDUS, bomo dosledni in ne bomo dopuščali sedenja na dveh stolčkih, še posebno zato ne, ker je organizator F3ŽO zasebna družba PROEVENT d. o. o., ki prvenstveno sledi ekonomskemu interesu, humanitarnega pa prepušča stihijskim pobudam, seveda s pomočjo nekaj članov ZDUS in MZU kot nasprotnikom vsega, česar se loteva ZDUS.**

Moram pa v isti sapi poudariti, da društva znotraj MZU, ki so za leto 2019 plačala članarino ZDUS, ostajajo člani do svoje končne odločitve, kakšno PZDU bodo ustanovili, ali pa spremenili Pravila MZU in jim zato pripadajo vse bonitete iz javnih sredstev in lastnih virov. Društva, ki bodo sodelovala na F3ŽO, bodo prikrajšana le za donatorska sredstva, ki jih

ZDUS pridobiva, če hoče preživeti. Z našo prvo prireditvijo smo zelo zadovoljni, prav tako pa tudi člani **MeKoS in vodstvo GR.** Pokrili smo vse stroške in nekaj malega bomo celo prišteli v pozitivni finančni učinek. Poročilo bo seveda objavljeno tako na naši spletni strani kot v reviji, ki jo listate.

Zadnji mesec sem prejel pismi s sovražno, lažno in zavajajočo vsebino. Prvega je poslala gospa Ana Fabjan, predsednica **DU Šmarje Sap**, drugega pa gospod Matjaž Marinček, predsednik **DU Ivančna Gorica** (obe pismi objavljamo brez lektorskih popravkov). Oba predsednika po meni zlivata gnojnico, zanimivo pri obeh pisanjih pa je, da so obtožbe skorajda stavčno identične obtožbam predsednika MZU. Pismi sem oddal v presojo odvetniku in ta naj odloči, kako naprej, saj opažam, da je vsebina nadaljevanje blatenja mojega imena in mojega položaja (kopirano) obtožb g. Marjana Sedmaka. **Sprašujem se, zakaj oba predsednika nista pravočasno vplivala na predsednika Sedmaka (ker sam odloča o vsem), da bi vnesel popravke v Pravila MZU, iz katerih bo jasno razvidno, da je MZU OZDU članica ZDUS.** Zakaj se ne počisti pred lastnim pragom in s kakšno pravico, s tako grobimi besedami, obtožuje predsednika ZDUS!? **Komisija za pregled Statutov PZDU in UO ZDUS sta dolgo opozarjali na neskladnost pravil MZU s statutarnimi določbami krovne organizacije, vendar je gospod Sedmak trmasto odklanjal, da se v člene vnesejo dopolnila, ki bi zadostila**

pogojem članstva MZU v ZDUS. Za nastale razmere si morajo člani, ki so delegati v Konferenci MZU, naliti čistega vina! Podpora, ki jo v danem trenutku dajejo predsedniku MZU, ki s svojo agresivnostjo povzroča kaotične in turbulentne odnose na ravni ZDUS in MZU OSZDU, ni samo neproduktivna, temveč med upokojenci povzroča razdor, ki je nepotreben in škoduje enotnem nastopu upokojenske organizacije pri uresničevanju njenih ciljev. DU iz vrst MZU imajo še vedno možnost urediti svoje članstvo v ZDUS, seveda na osnovi dogovora, ne pa bojkota krovne organizacije.

Moram pa opozoriti še na nekaj! Namreč, predstavniki ZDUS niso nikdar dobili možnosti, da se odzovejo vabilu na letno Konferenco MZU, ZDUS pa nikoli ni prejela letnih poročil o delu MZU. Ta smo sicer prejeli po neuradnih poteh od posameznikov, ki se zavedajo, da vodenje in ravnanje predsednika MZU do vodstva ZDUS ni korektno. **Vse druge PZDU, dvanaest jih je, se držijo sklepov in aktov ZDUS. Po strokovni plati pa sodelujejo na prijateljski osnovi in medsebojnim spoštovanjem, ki regulira delo ZDUS, le MZU ne.**

Asociacija na zadnjo večerjo in Judo Iškarijota se vsiljuje kar sama po sebi.

Želim vam prijetne, ne preveč vroče poletne dni,

*Janez Sušnik,
predsednik ZDUS*

13. volilni Zbor članov ZDUS

Delegati in gostje Volilnega zbora članov ZDUS v dvorani Forum na GR v Ljubljani

20. junija je na Gospodarskem razstavišču v dvorani Forum potekal 13. volilni zbor članov ZDUS. Izmed sedemtrideset vabljenih delegatov se je zbora udeležilo šestintrideset vabljenih delegatov in 28 drugih, prav tako vabljenih članov ZDUS in gostov. Volilni zbor je uradno odprl predsednik ZDUS Janez Sušnik, ki je navzoče pozdravil in opravičil manjšo zamudo, ker je bila tisti dan na naših cestah nepopisna gneča. »Žal mi je, da med delegati ni predstavnikov MZU Ljubljana - Osrednjeslovenske PZDU, saj slednja namreč na podlagi sklepa UO ZDUS ni bila včlanjena v ZDUS,« je zaključil svoj pozdravni nagovor.

Predsednik je pozval verifikacijsko komisijo, da takoj po izvolitvi delovnih organov zbora pristopi k preverbi udeležbe na zboru in nato na poziv predsednika delovnega predsedstva poda poročilo o udeležbi in sklepčnosti na zboru. Zboru je predlagal v izvolitev delovno predsedstvo v sestavi: **Franc Slavinec – predsednik, Cvetka Jagodič – članica in Željko Grofelnik – član.** Z dvigom rok prisotnih delegatov je bilo predsedstvo izvoljeno. Franc Slavinec se je v imenu vseh treh zahvalil za izvolitev in predlagal v sprejem dnevni red zbora s šestnajstimi točkami, ki so ga delegati prejeli ob sklicu zbora ter predlagal glasovanje z dvigom rok. Sledila je izvolitev verifikacijske komisije, volilne komisije in izvolitev zapisnikarja in

dveh overoviteljev. Zbora se je udeležilo 27 od 39 delegatov (69,23 % udeležba), kar je pomenilo, da je zbor sklepčen in lahko nadaljuje z delom, nato je delovni predsednik predlagal v potrditev 4 letni mandat predstavnikov PZDU v zboru članov ZDUS. Predlog je dal v razpravo, vendar nanj ni bilo pripomb. Slavinec je nato pozval predsednika ZDUS, Janeza Sušnika, da predstavi letno poročilo za leto 2018. Predsednik ga je predstavil in zdaj je tudi javno dostopno na povezavi: <http://www.zdus-zveza.si/letno-porocilo-zveze-drustev-upokojencev-slovenije-za-leto-2018>. Ob zaključku je prisotne seznanil, da kljub načrtu v letu 2019 Dneva ZDUS ne bo, ampak bo ta organiziran kot tretji, zadnji dan prireditve **Dnevi medgeneracijskega sožitja** v maju 2020. Franc Slavinec je v nadaljevanju pozval računovodjo ZDUS Mojco Adam Derganc, da predstavi Finančno poročilo ZDUS za leto 2018. Dergančeva je predstavila poročilo, ki so ga vabljeni prejeli z vabilom. Med drugim je izpostavila odstopanja od načrtovanih prihodkov in odhodkov ter izpostavila, da so bile v letu 2018 dividende višje zaradi dokupa dodatnih delnic, prodanih je bilo manj tiskovin, prihodki od storitev so bili višji zaradi zaračunanih storitev delavnic, mnogo višji pa so bili izredni prihodki (terjatev Net Age), prihodek FIHA je bil nižji, obresti na vezana sredstva so bila višja od planiranih zaradi ugodnejše obrestne mere, da je program Starejši za starej-

še dosegel 83 % načrtovanega zneska, sredstva za rekreacijo, šport in kulturo ne odstopajo bistveno, manj stroškov je tudi zaradi upada računovodskih seminarjev, skupni stroški na pokrajinski in društveni ravni so bili nekoliko višji, direktni stroški projektov na pokrajinski ravni so bili nekoliko nižji, skupni stroški dela so bili višji, ker smo načrtovali projekte, pa jih žal nismo pridobili, skupni potni stroški so bili pod planom, odstopata le Upravni odbor in Nadzorni odbor (zaradi večjega števila sej), nekoliko odstopa tudi mednarodno sodelovanje, na postavki *drugo* so rezervacije v znesku 13.000,00 evrov, ki smo jih oblikovali na podlagi napovedane tožbe, realizirali smo več odvetniških storitev in donacij društvom, direktni stroški programa Starejši za starejše so bili nekoliko višji zaradi nagrad prostovoljcem in potnih stroškov, povišani so bili stroški za 18. F3ŽO. Skupaj je bilo zbranih 917.363,15 EUR prihodkov in 916.943,89 EUR odhodkov. Presežek prihodkov nad odhodki je znašal 419,26 evrov. Delovni predsednik Franc Slavinec je v nadaljevanju Zbora pozval predsednika ZDUS Janeza Sušnika in računovodjo Mojco Adam Derganc, da predstavita mandatno poročilo za obdobje od 2015 do 2019. Predsednik Sušnik je predstavil mandatno poročilo z vsebinskega področja. Dejal je, da se je v teh štirih letih marsikaj zgodilo. Presenetila ga je bolezen Antona Donka, zaradi česar sta z Vero Pečnik s konstruktivnim pristopom in skupaj s

strokovnimi službami pristopila k ureditvi stanja. Kar se tiče pridobivanja sredstev, je omenil sredstva ZPIZ, ki bodo zaradi mnenja Računskega sodišča morala biti urejena drugače in jih lahko pričakujemo šele jeseni. Tudi za program Starejši za starejše še vedno niso zagotovljeni vsi viri. Mojca Adam Derganc pa je predstavila še mandatno poročilo s področja financ. Razprave ni bilo, zato je Zbor sprejel mandatno poročilo. V nadaljevanju je Slavinec pozval predsednika Nadzornega odbora ZDUS, Alojza Vitežnika, da predstavi poročilo o delu Nadzornega odbora ZDUS za leto 2018. Vitežnik je predstavil poročilo in ključne poudarke glede organiziranosti in članstva, uskladitve statutov in posledično včlanitve 12 PZDU in investicij hotela Delfin, ki morajo biti usklajene z lastnikom. V zvezi z Vzajemnim posmrtnim skladom je povedal, da pogrša poročilo Upravnega odbora Vzajemnega posmrtninskega sklada in da je v poročilu Nadzornega odbora ZDUS za leto 2018 napaka, in sicer je namesto zneska izplačila posmrtnine 190,00 evrov pravi len znesek **180,00 EUR**. Za mandatno obdobje 2015–2019 je omenil, da v letu 2015 NO ni deloval in je bil konstituiran šele konec leta. Izdali so tudi opozorilo, da zaradi ne-včlanitve MZU Ljubljana-Osrednjeslovenske PZDU ne sme priti do oškodovanja članov sklada, ki so doslej plačevali prispevek. Franc Slavinec je pozval nato predsednika Častnega razsodišča ZDUS, Janka Zelcerja, da predstavi poročilo o delu Častnega razsodišča ZDUS za leto 2018. Ta je povedal, da Častno razsodišče ZDUS v letu 2018 ni imelo nobene seje, saj ni bilo nobene dogodka za obravnavo. Želijo, da bo tako tudi v bodoče. V razpravi je Janez Sušnik povedal, da je glede na očitke MZU Ljubljana-Osrednjeslovenske PZDU o nezakonitosti poslovanja, pričakoval,

da bodo dali to v obravnavo na Častno razsodišče ZDUS, a se tega niso poslužili. Franc Slavinec je pozval tudi predsednico Strokovnega sveta ZDUS Ano Bilbijo, da predstavi poročilo o delu Strokovnega sveta ZDUS za leto 2018. Ta je predstavila poročilo in izpostavila, da se je Strokovni svet lani sestal na petih sejah, obravnavali so Memorandum 2018, za katerega so pričakovali, da bo na terenu deležen bolj skrbne obravnave, seznanili so se s poročilom o opravljenih razgovorih vodstva ZDUS s političnimi strankami, kar ocenjujejo za dobro opravljeno delo, obravnavali so primerjavo vsebine Memoranduma 2018 in Koalicijske pogodbe, ker bo tudi tako lažje spremljati izvrševanje zahtev, obravnavali so dokument Ukrepi ZDUS za izboljšanje gmotnega položaja upokojencev in iz tega sledečih zakonodajnih pobud, podprli so osnutek Zakona o demografskem rezervnem skladu in izrazili nezadovoljstvo zaradi nespoštovanja z zakonom določenih rokov (KAD še danes ni preoblikovan), podprli so stališča Komisije za zdravstveno varstvo v zvezi s potrebno zdravstveno reformo in nujnim sprejemom Zakona o dolgotrajni oskrbi (na terenu bi veljalo predstaviti pogled dr. Marjana Česna na reformne spremembe), ukvarjali so se tudi s problemom zavarovanj prostovoljcev, ki po njihovi presoji še vedno ni zadovoljivo urejeno, Jožica Puhar je korektno poročala o mednarodnem sodelovanju, izrazili pa so še zaskrbljenost zaradi opuščene projektne dejavnosti, kjer bo treba narediti več. Franc Slavinec je pozval Izvršno vodjo projektov in prireditev Dijano Lukić, da kot predsednica popisne komisije predstavi poročilo o izvedbi rednega letnega popisa za poslovno leto 2018. Lukićeva je predstavila poročilo in izpostavila ključne poudarke: poročilo je bilo opravljeno na podlagi sklepa z dne 12. 11. 2018, po

katerem je bil izveden popis dne 8. 1. 2019, popisna komisija v sestavi Dijana Lukić, Beata Akerman in Sabina Črnica je opravila popis s stanjem na 31. 12. 2018, pri popisu ni bilo ugotovljenih večjih odstopanj, z izjemo dotrajanega in nedelujočega osnovnega sredstva (prenosnik), ki je za odpis, vsa stanja pa so bila enaka računovodskim evidencam. Franc Slavinec je predlagal v sprejem predlog Upravnega odbora ZDUS Zboru članov ZDUS, da sprejme znesek članarine za ZDUS za leto 2020 v višini 0,50 EUR na člana letno ter da predlaga kot priporočilo PZDU, da pri določitvi zneska članarine za PZDU za leto 2020 sledijo sklepu Zbora članov ZDUS.

Franc Slavinec je pozval predsednico Komisije za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve Karolino Vido Rozman, da poda ugotovitev o poteku mandata 2015–2019 in s tem prenehanju funkcij predsedniku, podpredsednici in članom ter namestnikom članov Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS. Rozmanova je podala ugotovitev o poteku mandata 2015–2019 in s tem prenehanju funkcij predsedniku, podpredsednici in članom ter namestnikom članov Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS. Zboru je predlagala, da funkcionarjem in organom poda razrešnico. V nadaljevanju je Rozmanova podala poročilo komisije o kandidacijskem postopku in kandidacijske liste. Upravni odbor ZDUS je na podlagi 29. člena Statuta ZDUS in 12. člena pravilnika o volitvah in imenovanjih v ZDUS ter na podlagi sklepa, sprejetega na 27. redni seji dne 20. 3. 2019, objavil **Razpis o volitvah in imenovanjih v ZDUS za mandatno obdobje 2019–2023**. Postopek je tekel od datuma objave, 20. 3. 2019, do 23. 4. 2019, ko so PZDU morale komisiji predložiti kandidate in kandidatne liste za voljene funkcije.

Dnevi medgeneracijskega sožitja

Jože Jazbec, Janez Gologranc in Alojz Vitežnik so bili prejemniki plaket za neutrudno minulo delo. Poleg stoji še predsednik ZDUS Janez Sušnik

Rok za imenovanja v Strokovni svet in komisije ZDUS je bil podaljšan do 10. 6. 2019, rok za imenovanje v Upravni odbor Vzajemnega posmrtninskega sklada pa je bil podaljšan s 23. 5. 2019 na 10. 6. 2019. Komisija je v roku prejela in potrdila za voljene funkcije predloge kandidatov: **1 predlog za predsednika, 1 predlog za podpredsednico in po 6 predlogov za člane in namestnike članov Nadzornega odbora ter Častnega razsodišča ZDUS.**

Franc Slavinec je nato predlagal javno glasovanje na volitvah v ZDUS. Najprej je dal na glasovanje predlog kandidature Janeza Sušnika za izvolitev na funkcijo predsednika ZDUS za mandatno obdobje 2019–2023. Volilni zbor je soglasno izvolil Janeza Sušnika za predsednika ZDUS za mandatno obdobje 2019–2023. Slavinec je nato pozval novoizvoljenega predsednika ZDUS, da na podlagi 8. alineje 24. člena Statuta ZDUS in 6. odstavka 43. člena Pravilnika o volitvah in imenovanjih v ZDUS, predlaga kandidate za podpredsednike ZDUS. Stari novi predsednik se je najprej zahvalil za zaupanje in izvolitev. Za ponovno kandidaturo se je odločil iz razloga, ker je še nekaj zadev ostalo neurejenih. Ko bo to urejeno, se bo lahko pokončno poslovil s te funkcije. Računal je na velik prispevek Mije Pukl, a se žal to

ni izteklo najbolje. Decembra bi vsekakor veljalo razmisliti o povečanju podpredsedniških moči. Na splošno je izrazil razočaranje nad odzivnostjo članstva ZDUS, redki so se vključili v občinske volitve, na Evropskih volitvah pa sploh ni bilo čutiti enotnosti. Dnevi medgeneracijskega sožitja so bili dobro pripravljene, pričakovali smo nekoliko večji obisk. Še naprej bomo sledili izvrševanju Memoranduma 2018, na podlagi katerega temeljijo vsi postopki in naša prizadevanja (npr. izredno usklajevanje, redno usklajevanje, pogrebnina, vdovske pokojnine, ...). Več angažiranosti bo v smeri sprejema Zakona o demografskem rezervnem skladu in Zakona o dolgotrajni oskrbi. Želi si tudi plodnega sodelovanja z organi in komisijami. Posebej je poudaril, da, v kolikor želimo ohraniti ZDUS, moramo delovati enotno. Nato je predlagal Vero Pečnik za podpredsednico ZDUS za novo mandatno obdobje. Franc Slavinec je na predlog novoizvoljenega predsednika ZDUS dal na glasovanje predlog kandidatke Vere Pečnik za izvolitev na mesto podpredsednice ZDUS za mandatno obdobje 2019–2023. Zbor članov jo je soglasno izvolil za podpredsednico ZDUS. Vera Pečnik se je zahvalila za izvolitev in dejala, da se bo vedno borila za socialno šibke in za osnovno poslanstvo, da se bo vsem

upokojemcem vsaj malce boljše godilo kot sedaj. Franc Slavinec je dal na glasovanje predlog kandidatov za izvolitev članov in namestnikov članov Nadzornega odbora ZDUS za mandatno obdobje 2019–2023 v sestavi: Alojzija Škerjanec, Ivan Vodopivec in Franc Lobnik (**člani**); namestniki: Jožef Tivadar, Jožefa Novak in Barbara Valerija Tori. Zbor je soglasno potrdil sestavo NO. Franc Slavinec je dal na glasovanje še predlog kandidatov za izvolitev članov in namestnikov članov Častnega razsodišča ZDUS za mandatno obdobje 2019–2023 v sestavi: Sašo Aleksander Piber, Štefan Matvoz in Danica Kurent (**člani**); namestniki: Vanda Hlaj, Cvetka Biderman in Ida Hriberšek. Tudi ti so bili izvoljeni soglasno. Nato je Slavinec dal na glasovanje še predlog sestave UO ZDUS za naslednje mandatno obdobje. Vsi predsedniki PZDU so bili soglasno izvoljeni, razprave pa tudi pri tej točki ni bilo. K razpravi pod točko Razno je **Jožef Žnidarič čestital novo izvoljenim funkcionarjem in organom ZDUS. »Štiri-letno obdobje je za nami,« je dejal in delo ocenil kot dobro opravljeno.** Nadalje je dal še pobudo, da se stremi k zmanjševanju izpustov škodljivih emisij, za kar je PZDU dala pobudo tudi na državni ravni. Predlagal je, da bi se v ZDUS ustanovila komisija, ki bi bila okoljsko naravnana. **Željko Kljajić** je čestital vsem izvoljenim. Zahvalil se je tudi **Janezu Golograncu**, da mu je izkazal zaupanje, ko ga je predlagal za novega predsednika Koroške PZDU. Nadalje je prebral predlog volilnega Zbora članov Koroške PZDU z dne 9. 5. 2019 o pravičnejšem usklajevanju pokojnin. **Željko Grofelnik** je čestital izvoljenim funkcionarjem in organom. Opozoril je na nekaj stičnih točk, kjer bo potrebno vložiti več naporov, in sicer za izboljšanje gmotnega položaja, zdravstva upokojemcev, aktivnega sodelovanja za vzpostavitev demografskega sklada ter za splošno sodelovanje in povezovanje. Franc Slavinec je ob koncu zbora povabil predsednika ZDUS Janeza Sušnika, da podeli priznanja za zasluge štirim dolgoletnim članom in sodelavcem ZDUS za njihov doprinos k delovanju, razvoju in ugledu ZDUS. Janez Sušnik je opravičil odsotnost Anke Tomišek ter pozval Jožefa Jazbega, Janeza Gologranc in Alojza Vitežnika, da se mu pridružijo, se jim zahvalil za dolgoletno sodelovanje in jim v znak zahvale podelil priznanja in likovna dela.

Nika Antolasić, ČK,
foto Lara Valič

Vseživljenjsko učenje, priprave na upokožitev in aktivno staranje

Povzetek in zaključki Okrogle mize

Okrogla miza, na kateri so sodelovali: mag. Zvonka Pangerc Peharnik, ACS; Jaka Trilar, Študentska organizacija Slovenije; mag. Andraž Banfi, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad RS; Vida Bogataj, Društvo upokojenih pedagoških delavcev Slovenije; Robert Zadek, Ministrstvo za obrambo RS in Rožca Šonc, vodja programa Starejši za starejše ZDUS, je bila zasnovana kot ilustracija življenjskega kontinuuma, ki se spleta okoli učenja, pridobivanja znanja in njegovega spreminjanja, prilagajanja na spremembe v toku delovne dobe, graditve osebne kariere in tudi pozneje, ko se je treba opremiti za spremembe, ki jih prinaša izstop iz delovne aktivnosti, ostaja pa možnost nadaljnje osebne rasti, ohranjanja in prenašanja veščin na mlajše generacije, udejstvovanja v družbi ter boljšega preživljanja prostega časa.

Mag. Zvonka Pangerc Peharnik je navzočim posredovala tudi pozdrav Tedna vseživljenjskega učenja, ki je časovno sovpadal z DMS in tako opozorila na številne učne dejavnosti, ki jih izvajajo predvsem DU po celi Sloveniji. V okviru omizja nas je zanimalo tudi ali pridobivamo oz. izobražujemo dovolj strokovnjakov za ukvarjanje z izzivi staranja in potrebami starejših oseb, ali imajo delodajalci posluh in so motivirani za vlaganja v znanje starejših zaposlenih (nad 45 let) in še, kakšne so dobre prakse priprav na upokožitev ter primeri možnosti za koristno angažiranje po upokožitvi. Razgovor je vodila Jožica Puhar. Vseh šest predstavitev v panelnih razpravah je potrjevalo naše izkustvene predpostavke, da se odrasli mnogo izobražujemo in učimo v različnih oblikah pridobivanja znanja, vendar je vprašanje če za ustrezne namene. Da so starejše osebe nad 65 let v tem procesu relativno malo udeležene in zanje tudi ni ustreznih programov. Primanjkuje tudi sistemskega pridobivanja znanj o starosti in staranju v formalnem izobraževanju na vseh sto-

pnjah, nimamo dovolj strokovnjakov na tem področju, medsebojna pomoč oseb iste generacije je ena od uveljavljenih in cenjenih oblik prostovoljstva, ne more pa nadomestiti strokovnih obravnav.

Uvodoma smo tudi ugotovili, da vsebine strokovnega programa na DMS, v velikem delu pa tudi ta okrogla miza, v celoti podpirajo prioritete, ki jih je pred bodoče poslance Evropskega parla-

- Spodbujanje delodajalcev za vlaganje v učenje in usposabljanje zaposlenih nad 45 let starosti bi moralo postati del ukrepov države. Čeprav je interes vzpodbujen, je usoda teh nalog v bodoče nejasna, saj se izvajajo projektno, financirajo pa iz evropskih sredstev.
- Razprava je pokazala, da so predupokožitveni seminarji pedagoških

»V okviru omizja nas je zanimalo tudi ali pridobivamo oz. izobražujemo dovolj strokovnjakov za ukvarjanje z izzivi staranja in potrebami starejših oseb, ali imajo delodajalci posluh in so motivirani za vlaganja v znanje starejših zaposlenih (nad 45 let) in še, kakšne so dobre prakse priprav na upokožitev ter primeri možnosti za koristno angažiranje po upokožitvi.«

menta postavil AGE Platform Europe s svojim Manifestom za letošnje volitve.

Na osnovi predstavitev in razprave prisotnih smo izoblikovali naslednje **zaključke in predloge**:

- Čeprav se v vsej Sloveniji izvaja bogat spekter izobraževanja odraslih, mladine in mladeži, pa glede na skromnejši delež vključenih starejših oseb trdimo, da bi moralo biti vseživljenjsko učenje dostopno vsem, ne glede na starost.
- Ker učenje vsebuje štiri temeljne stebre – delo, osebna rast, prosti čas in participacija – ugotovljamo, da je predvsem za prvi (delo) in zadnji namen (participacija) potrebno pripraviti in uvesti starejšim ustrezne učne programe in programe usposabljanja.
- Imamo izrazit primanjkljaj možnosti za študij gerontologije in tako premalo tovrstnih strokovnih kadrov. Spodbuditi moramo to poklicno usmerjenost. Predlagamo razširitev programa tudi na druge Univerze v Sloveniji (trenutno le v Mariboru dvopredmetno) oziroma ustrezne fakultete.
- Da bi lahko postopno obvladovali in odpravljali staromrzištvo predlagamo, da teme o staranju in starosti postanejo obvezni del učnih programov v izobraževalnem sistemu na vseh nivojih.

delavcev zelo dobro sprejeti in interes zanje narašča. Predlagamo, da se predupokožitveni seminarji uvedejo kot del rednih programov pristojnih ministrstev in v okviru njihovega proračuna tudi financirajo. Razširiti bi jih bilo treba na celoten javni sektor s prioriteto uvedbo v javni upravi.

- Predupokožitveni seminarji v slovenski vojski uspešno potekajo že več let in sčasoma so prerasli celo v skrb za pripadnike tudi po upokožitvi. Ocenjujemo, da bi tak model lahko uporabila tudi policija (krajši informativni program že izvaja) in druge javne službe, kjer prihaja do zgodnjih upokožitev zaradi delovnih pogojev.

Jožica Puhar

O moderatorki:

Jožica (Jožefa) Puhar, univ. dipl. sociologinja, bivša ministrica, veleposlanica RS, članica Strokovnega sveta ZDUS, pokriva mednarodno sodelovanje. Je tudi članica Upravnega sveta AGE platform Europe, članica Sveta vlade RS za aktivno staranje in medgeneracijsko sodelovanje ter članica delovne skupine za pripravo Akcijskih načrtov uresničevanja Strategije dolgožive družbe pri MDDSZEM.

Problem pri plačevanju nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča

Društvo upokojencev Jesenice od leta 1961 deluje v svojem Domu na naslovu Pod gozdom 13 Jesenice. Stanovanjsko zgradbo je Občina Jesenice leta 1961 prenesla na Društvo upokojencev. V objekt je nastanila tudi stranko, ki ji je ljudska oblast I. 1946 zaplenila stanovanjski objekt v mestu. Stranka je bila zadnja upravičenka za bivanje v tem objektu (umrla I. 2017) in tako je tudi ta del objekta prišel v last DU Jesenice. V stavbi je do I. 2003 delovala tudi pisarna Občinskega sklada ljubiteljske kulture in se nato preselila v druge prostore v lasti Občine Jesenice.

Društvo upokojencev je tako postalo lastnik celotne zgradbe v neto bivalni površini 309,6 m². Te površine društvu omogočajo širok obseg dejavnosti. Od kulturnih programov, športa in rekreacije, izobraževanja in zadnjih 10 let tudi za humanitarne dejavnosti v okviru programa Starejši za starejše. Na osnovi tega programa, ki nosi tudi častni naziv **Državljan Evrope**, smo tudi vpisani v seznam Humanitarnih društev v javnem interesu. V letu 2018 smo bili proglašeni za najboljši Društvo upokojencev na Gorenjskem. Smo tudi dobitniki številnih priznanj, med katerimi je tudi Plaketa Občine Jesenice. Zaradi razvejane dejavnosti poslujemo na letni ravni s približno 33.000 EUR prihodkov. Ena tretjina je sredstev iz naslova članarin, druga tretjina so prispevki občine in upokojenskih organizacij, zadnja pa so prispevki in donacije podjetij ter lastna dejavnost. Med stroški je najvišji na postavki vzdrževanja in obratovanja Doma v višini 12.000 EUR letno, ostalo pa so stroški

dejavnosti. Tako kot vsa podobna Društva se ves čas soočamo s finančnim primanjkljajem, tako da morajo člani del aktivnosti pokrivati z lastnimi prispevki. Vsak nov strošek torej pomeni večjo obremenitev izvajalcev programov, ali opuščanje aktivnosti primernih za starejšo populacijo, ki pa teh aktivnosti potrebuje vse več. **Društvo do letošnjega leta ni bilo dolžno plačevati prispevkov za uporabo stavbnega zemljišča, v letošnjem letu pa kaže, da novo vodstvo občine ne odstopa od vseh možnosti prilivov v občinski**

pomeni faktor 7. Ker se z vodstvom občine ne da doseči nikakršnega dogovora, smo začeli s proceduro spremembe **Zakona o stavbnih zemljiščih**. Le ta v 59. členu navaja, da so plačila nadomestila oproščeni: objekti tujih držav in mednarodnih in meddržavnih organizacij in zgradbe, ki jih uporabljajo verske skupnosti za svojo versko dejavnost. Isti člen navaja tudi možnost, da Občinski sveti delno ali v celoti oprostijo plačilo občanom z nižjimi dohodki in tistim, ki so vlagali v komunalno infrastrukturo. 61. člen zakona pa pravi,

»Prejeli smo odločbo, da smo dolžni plačati prispevek v višini 920 EUR. Ker gre za postavko, ki bo sledila tudi v naslednjih letih, sem poslal dopis županu občine s prošnjo, da skupaj najdemo rešitev. Najprej smo ugotovili, da je vsa zgradba vpisana kot poslovni objekt (!) To pomeni, da je osnova 7 krat višja, kot bi morala dejansko biti.«

proračun. Prejeli smo odločbo, da smo dolžni plačati prispevek v višini 920 EUR. Ker gre za postavko, ki bo sledila tudi v naslednjih letih, sem poslal dopis županu občine s prošnjo, da skupaj najdemo rešitev. Najprej smo ugotovili, da je vsa zgradba vpisana kot **poslovni objekt (!)** To pomeni, da je osnova 7 krat višja, kot bi morala dejansko biti. Po predpisani proceduri, ki nas je stala 500,00 EUR, smo uredili vpis po dejanskem stanju, kjer je 55 % objekta stanovanjska površina, ostalo pa prostor za druženje. Žal, občina tudi prostor za druženje, torej prostore za dejansko delovanje društva, šteje kot poslovne, torej pridobitne površine, kar zopet

da nadomestilo določi Občinski svet v skladu z dogovorom(!) Ampak, saj sem zapisal, da dogovor ni možen?! Teoretično bi se torej dalo problem rešiti tudi skladno z 61. členom, vendar glede na dosedanj potek dogodkov menim, da nam to ne bo uspelo. Zato v korist vsem društvom, še posebej tistim s statusom humanitarne organizacije predlagam, da pričnemo s proceduro za dopolnitev 59. člena tako, da bi se inštitucijam, ki so upravičene do neplačila prispevka NUSZ, dodalo še: **organizacije in društva v javnem interesu ali s statusom humanitarne organizacije.**

Predsednik DU Jesenice,
Boris Janez Bregant

The logo for ZDUSplus features the letters 'ZDUS' in a large, bold, grey font. The letter 'D' is partially filled with a green color. To the right of 'ZDUS', the word 'plus' is written in a smaller, green, lowercase font.

Skupščina Age Platform – o programu in financiranju

Letošnja generalna skupščina AGE se je ob tekočih programskih, finančnih, kadrovskih, in statutarnih zadevah ukvarjala tudi s pogledom v prihodnost. Osredotočila se je na program dela in skrb za realizacijo vseh mednarodno sprejetih dokumentov na temo staranja in položaja starejših, sprejetih tako v EU kot v okviru mednarodnih organizacij. Predstavljeni so bili novi izzivi, kot so uresničevanje dosedanjih ugotovitev raziskav o zdravem staranju, boju proti staromrznosti in zaščiti človekovih pravic, medgeneracijsko povezovanje pri varovanju okolja, položaj AGE po možnih variantah Brexita ter odnosi z Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo po letošnjih EP volitvah.

V okviru dosežkov pri izvajanju programskih nalog je bil posebej poudarjen napredek, ki ga je pri dvigu ozaveščenosti o vseobsežnosti in prodornosti staromrznosti dosegla akcija »Enakost staranja«, izvedena v času pred 70-letnico Splošne deklaracije o človekovih pravicah OZN. Akcija je presegla meje članstva AGE, tudi Evrope, znotraj pa prodrla do vlad in do EK. Prinesla je številne nove poglede in primere pojavljanja tega fenomena v vsakdanji praksi in omogoča prilagajanje prihodnjih ravnanj za njegovo preprečevanje in odpravljanje v

posameznih okoljih. Posebej poudarjeno je bilo delo in prispevki AGE ter članic v okviru Odprte delovne skupine za staranje ZN, angažiranja za odpravo starostne diskriminacije in drugih pojavov, ki pomenijo kršitev pravic in jih obravnava ta delovna skupina. Med resno angažiranimi evropskimi državami je bila poleg Nemčije in Avstrije omenjena tudi Slovenija. Poudarjene so bile akcije za izboljšanje položaja

AGE in nekaj posameznih držav. Vsebuje pregled socialno ekonomskih kazalcev oz. izvajane ekonomske politike držav po podatkih OECD, Evrostat in drugih baz, ter vsebinski komentar s pregledom položaja starejše populacije. Postal bo stalna oblika spremljanja razvoja in dosežkov. Kot poseben uspeh je bila predstavljena Srebrna ekonomija s priporočili in z nagrado, ki jo je podelila Konvencija za de-

»Med resno angažiranimi evropskimi državami je bila poleg Nemčije in Avstrije omenjena tudi Slovenija. Poudarjene so bile akcije za izboljšanje položaja oskrbovalcev pri dolgotrajni oskrbi, kjer je v evropskem prostoru veliko težav, tako da se AGE bori za spremembe, skupaj s sindikati te dejavnosti, in s tem za zagotavljanje dostojanstva pri staranju.«

oskrbovalcev pri dolgotrajni oskrbi, kjer je v evropskem prostoru veliko težav, tako da se AGE bori za spremembe, skupaj s sindikati te dejavnosti, in s tem za zagotavljanje dostojanstva pri staranju. Direktiva EU o usklajevanju poklicnega in osebnega življenja oskrbovalcev je tudi v zaključni fazi sprejemanja. Posebej so bile naglašene akcije za odpravo ovir pri dostopu do digitalnih oblik javnih storitev, posebej v finančnem sektorju. Uspešna je bila uvedba AGE barometra, ki je bil predstavljen za celoten

mografske spremembe. V izvajanju večine navedenih nalog je bila v okviru možnosti vključena tudi ZDUS. O njih smo tudi poročali. Strokovnjaki AGE so delali na 13 evropskih raziskovalnih projektih s preko 100 udeleženci. Projekti se pretežno nanašajo na ugotavljanje vzrokov za posamezne negativne pojave pri staranju in iskanje možnosti za njihovo odpravo. Naloge, ki jih omenjam, se bodo večinoma nadaljevale tudi v 2019. Pri izvajanju političnih nalog se AGE odloča za pristop preverjanja

svojih usmeritev, tako z vidika uspešnosti in dometa svojih akcij kot z vidika sledenja dogajanju v okolju. AGE bo spremljal odločanje o nediskriminaciji v okviru EU. Sledil bo ekonomski politiki preko AGE barometra in poskušal izboljšati zavedanje ter izvajanje vseh mednarodnih iniciativ ter sprejetih dokumentov. Okrepil bo spremljanje implementacije posameznih nalog in sprožil procese medsebojnega učenja znotraj in med generacijami. Ena od prioritet bo krepitev zmogljivosti članic za boj proti staromrznosti, ki predstavlja enega od osrednjih izzivov položaja starejših ljudi v različnih življenjskih situacijah. Financiranje nalog in projektov je v 2018 potekalo po programu. Finančni rezultat je pozitiven, vendar z zelo majhnim preostankom sredstev. Finančni načrt za 2019 vsebuje 7 % porast potrebnih sredstev. Članarina za članice ostaja enaka kot v letu 2018. Enako ostaja tudi razmerje sredstev, ki jih za delovanje in programe AGE prispeva EU – 80 % in ostali viri 20 %. Večletna primerjava financiranja je pokazala, da obseg sredstev rahlo pada. Neznano je za zdaj tudi model Breksita in položaj članic AGE iz velike Britanije ter njihova (ne)udeležba pri financiranju. Potreben je bil razmislek o dolgotrajni finančni zdržnosti. Član izvršilnega odbora, odgovoren za finance, je na osnovi podrobnejše analize pripravil predlog ukrepanja za trajnostno financiranje v nekaj možnih variantah: zmanjšanje obsega dela, širitev članstva, pridobivanje donatorjev. Konkretni predlog, ki ne bi pomenil drugih bistvenih sprememb, je bil enkratni 10 % prispevek letne članarine vsake od članic. Predlog na glasovanju ni bil sprejet. To je bila tudi edina negativno izglasovana točka celotnega dnevnega reda proceduralnega dela zasedanja. Članice smo zaprosene za akcijo pridobivanja novih članic in iskanje potencialnih donatorjev. Kljub dobro zastavljenim programom in načrtom AGE za prihodnje leto, je na relacijah z EU veliko neznank. Volitve v Evropski parlament so prinesle nekaj sprememb v strukturi parlamenta. Sekretariat je v polni meri angažiran z informativnimi akcijami za novoizvoljene poslance in iskanjem možnosti za spodbujanje vzpostavitve medstrankarskih skupin. Prizadevanja gredo v smeri opozarjanja na sprejete dokumente, ki zagotavljajo socialni značaj EU, pa tudi dokumente o trajnostnem razvoju, boju proti revščini in človekovih pravicah. Veliko rezultatov bo odvisnih od poslušanja vodstva EP in od politične sestave ter sprejetih prioritet EK.

Jožica Puhar, Strokovni svet ZDUS, članica Upravnega sveta AGE, foto AGE

»Delamo dobro,« pravi minister Simon Zajc

V tokratni številki naše revije nadaljujemo s pogovori z ministri tistih vladnih resorjev, ki se vitalno nanašajo na starejšo populacijo prebivalcev Slovenije. Zvesti bralci se prav gotovo še dobro spominjate predstavitev dela in poslanstva Eko sklada Republike Slovenije, s katerim smo vas seznanjali skozi celotno lansko leto, kot tudi projekt Sobivamo. Tokrat smo, pa ne le omenjeni sklad, pač pa celotno delo ministrstva, znova vzeli pod naš drobno gled in se odpravili na pogovor k ministru za okolje in prostor Simonu Zajcu, ki nas je prijazno sprejel in brez dlake na jeziku spregovoril tudi o manj bleščečih področjih resorja, ki ga pokriva.

Minister je diplomirani varstvoslovec. Pred tem je bil državni sekretar na ministrstvu, ki ga zdaj vodi, še pred tem pa poslanec v Državnem zboru. Kot državni sekretar je postal še vodja pogajalske skupine, ki bo zastopala našo državo v pogajanjih z avstrijsko stranjo v zvezi z možnostjo uveljavitve odškodninskega zahtevka proti povzročitelju škode katastrofalnih poplav na Dravi pred sedmimi leti, ter vodja medresorske delovne skupine za usklajitev zakonodaje z zapisom pravice do pitne vode v Ustavo RS. Preden pa je sploh stopil v politiko, je bil televizijski in radijski novinar in voditelj. Torej ve, kaj povedati v mikrofon in kako stopiti pred kamero?

»Delo politika je kompleksno,« pravi. »Zelo dobro je, če veš, kako se je potrebno obnašati pred kamero, da razumeš in zaznaš želje tudi onega, ki stoji ob snemalcu. Ja, res mi nekdanje večšine, ki sem jih pridobil pred televizijsko kamero in radijskim mikrofonom, pridejo zelo prav.«

Ministra pravzaprav človek ne more prezreti, saj ni eden izmed povprečnih obrazov in stasa, ki ga vidiš, naslednji trenutek pa že pozabiš njegov odsev, njegovo podobo. Je visok, izklesane postave, športnik od glave do pete. Pa vas ljudje še prepozna(va)jo kot nekdanjega televizijca?

»Ja, zanimivo je bilo predvsem takrat, ko sem bil še poslanec. Pa me je neka občanka ustavila in sem bil prepričan, da me bo spraševala v povezavi z nekim zakonom, ki smo ga takrat sprejemali. Ona pa: »a nisi ti tisti, ki je vodil oddajo na Papriki?« doda v smehu.«

Seveda me je v nadaljevanju pogovora zanimalo predvsem tisto, kar naši bralci najraje preberejo, sploh pa, če se zapisano nanaša na njihove želje, hotenja in pričakovanja. Kot sem omenil že uvodoma, so bili prispevki o delovanju Eko sklada v lanskem letu med najbolj brani temi, ki smo jih obravnavali v naši reviji. Torej ga povprašam o delu Eko sklada.

»Eko sklad primarno skrbi za to, da se sredstva iz podnebnega sklada pravilno porazdelijo med prosilce za to ali ono subvencijo. Za starejše prebivalce Republike Slovenije pa Eko sklad omogoča tudi drugačne subvencije. Tudi take, katerim v celoti krije stroške energetske prenove, kadar gre za osebe, ki prejema socialne transferje, ali pa take, ki prejema varstveni dodatek, kadar se seveda kake reči energetske obnavljajo. Tu imam v mislih zlasti primere v večstanovanjskih stavbah, ko se za take prosilce upošteva tak odstotek, kakršnega sem omenil.«

Minister podatke stresa iz rokava. Nobenih poročil ali lističev ne vidim na njegovi mizi, iz katerih bi prebral ta ali oni podatek, ki me zanima. Eko sklad je precej tesno povezan tudi z učinkovito rabo energije, zato me je seveda zanimalo, kako gleda na to področje?

»Tukaj delamo dobro! Morda na kakem področju malo zaostajamo, vendar gledano v celoti, dohajamo cilje, ki smo si jih zadali. Naš cilj je, da postanemo kar se da racionalni in učinkoviti pri rabi energije,«

Minister Simon Zajc se je toplo odzval ogledu prireditvenega prostora DMS letošnjega maja

saj se soočamo z vprašanji, kje dobiti energijo. Seveda imamo kar nekaj scenarijev, zlasti pri iskanju resursov za povečanje rabe obnovljivih virov energije. Problem, s katerim se soočamo pri nas, je umeščanje takih resursov v prostor. Pa naj gre za vetrne elektrarne ali hidro elektrarne. Tako investitorji kot tudi mi, torej država, bomo morali k temu vprašanju pristopati odgovorno. Predvsem mi, da se bodo njihove vloge, ko bodo popolne, reševale hitro in brez administrativnih ovir. Le na tak način bomo zmožni povečati delež obnovljivih virov energije.«

V letu 2017 je potekala energetska sanacija domov za starejše občane po vsej Sloveniji. Kar 25 domov je bilo deležnih prenove na podlagi ekspertiz. Rezultati pa so predvidljivi. Več kot 50 % prihranek pri porabljeni energiji!

»Ja, res je. Vse te ukrepe mi financiramo. Od vgradnje črpalk, kurilnih naprav itd. Seveda pa je povsod treba gledati celostno na težavo, ko zmanjšuješ rabo energije. Lahko da je en ukrep v redu, sinergija sprejetih ukrepov pa malo manj. Mi vse to združujemo. Kar pa se tiče ukrepov za starejše, moram poudariti, da Eko sklad izobražuje in informira starejše tudi na njihovem domu, predvsem to velja za energetske revnejša gospodinjstva. Recimo, kako lahko izboljšajo svojo rabo energije! Poleg tega pa dobijo še paket pomoči in na tak način se njihov strošek na letni ravni lahko precej zniža. To spodbujamo in bomo spodbujali tudi naprej po več poteh. Eno so domovi za starejše, drugo pa lasten interes oz. želje.«

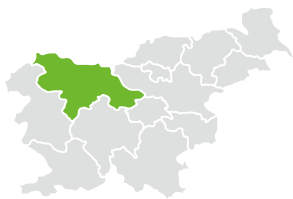
Delo politika, seveda če želiš biti dober politik, terja celega človeka. Vse, prav vse, je potrebno podrediti cilju, ki si si ga zadal tisti trenutek, ko si se odločil za delo politika. Zato me je seveda za konec zanimalo predvsem to, kako lahko nekdo, ki je bil še do včeraj prisoten v popularni kulturi, zamenja tak »gvant« z resnostjo in odgovornostjo politika in, seveda, kako je s prostim časom?

»Uh ... (pomislek) trenutno ga je bolj malo. Ko pa ga imam, pa staršem priskočim na pomoč in jima pomagam na kmetiji in vsako urico, ki jo preživim tam, jima z delom nekoliko olajšam breme.«

Aktiven športnik in to ...!?

»Tudi za to je vedno manj časa. Ja, ampak tudi to je bolj izgovor. Sem pa bil, no, saj sem še, velik ljubitelj borilnih veščin. Veliko sem se ukvarjal s tem športom in ja, priznam, da kar malo pogrešam vse te aktivnosti. Moral sem bom malo organizirati. Veste, za vse borilne veščine velja, da so nekoč imele negativen prizvok. Morda zaradi navidezne grobosti. Je pa seveda tako razmišljanje skregano z zdravo logiko, saj je trening borilnih veščin prej kot ne trening filozofskega in poglobljenega odnosa do psihe in telesa in predvsem do samokontrole in samodiscipline. Gre za to, da vidiš, kje so tvoje meje. V tem smislu si sam sebi največji nasprotnik in to pride prav v vseh porah življenja. Saj postaneš sebi največji kritik, cenzor in učitelj.«

Črt Kanoni, foto Urška Boljkovac

GORENJSKA

»Upokojenci želimo biti slišani,« pravi nova predsednica DU Cerklje

Konec maja sem dobila povabilo na sestanek prostovoljcev programa Starejši za starejše pri Društvu upokojencev Cerklje, ki mu je sledilo redno letno izobraževanje. Takole je napisala koordinatorka programa Lojzka Škerjanec: »Na sestanku prostovoljcev programa Starejši za starejše smo prisotni sklenili, da bi želeli predstaviti naš program oz. Društvo upokojencev Cerklje v reviji ZDU-Splus, zato vas vabimo, da se udeležite našega naslednjega sestanka, ki bo ... Če ste zainteresirani za objavo v reviji, bomo zelo veseli vašega obiska.«

Seveda sem bila zainteresirana, vendar se tistega sestanka nisem mogla udeležiti, sem jih pa obiskala kakšen teden kasneje in prav prijetno smo poklepetale s predsednico društva **Marto Hočevnar** in koordinatorko programa Starejši za starejše **Lojzko Škerjanec**. Nismo pa govorile samo o programu, ampak tudi o vlogi in dejavnosti samega društva. V Društvu upokojencev Cerklje je marca, ko je vodenje prevzela Marta Hočevnar, zavel nov veter. Prva stvar, ki jo je uvedla, je redno obveščanje članov o dejavnostih v društvu in ostalih temah, ki zadevajo starejše. Dva do trikrat mesečno jim preko elektronske pošte sporoči, kaj se je v minulem obdobju zanimivega dogajalo in kaj načrtujejo v prihodnje. Na ta način želi povečati članstvo v društvu, saj pravi, da marsikateri upokojenec sploh ne ve, kako društvo deluje, zato se tudi ne včlani. »Upokojenci želimo biti slišani, slišani pa bomo, če nas bo veliko. Zato v društvu želimo članstvo povečati. Upokojencev imamo veliko, članov pa ne. Želim, da se v društvu nekaj dogaja in da ljudje vedo, kaj se dogaja, ne pa, da slišiš na terenu, da samo članarino plačujejo, od tega pa nič nimajo. Zdaj, ko so obveščeni, se stvari obračajo, tudi povratne informacije dobivam,« pravi predsednica. V društvu je trenutno okoli 850 članov, bilo pa jih je že tisoč sto, kar pomeni velik upad, se pa stvari izboljšujejo. Letos na primer se je na novo včlanilo 30 upokojencev. V društvu organizirajo veliko dejavnosti, od planinskih izletov, pohodov, balinanja, prstometa, petanke in pikada, namiznega tenisa, kolesarjenja in telovadbe do ročnih del. Organizirajo tudi avtobusne izlete pa različna srečanja in prireditve, med katerimi je še posebej dobro obiskana prireditve Skupaj se mammo fletno. Poskrbijo za letovanje v upokojenskem hotelu v Izoli, organizirajo druženje starejših in invalidnih oseb, ob jubilejih obiskujejo svoje člane, pa še bi se kaj našlo. Že osmo leto v društvu poteka tudi program Starejši za starejše, v okviru katerega deluje 18 prostovoljcev, ki obiskujejo občane, starejše od 69 let. »Na začetku,« se spominja koordinatorka programa Lojzka Škerjanec »je bilo težko, zdaj pa nas ljudje že poznajo in so veseli, ko pridemo.« Stari ljudje so najbolj veseli družbe, da imajo koga, ki jih posluša. Seveda pa jim pomagajo tudi drugače. Če je treba, jim prinesejo stvari iz trgovine. Imajo tudi prostovoljko, ki obiskuje gospo, starejšo od 90 let, s katero se družita, tudi skuha ji, jo pelje v Ljubljano – to je trenutno največja pomoč.

Pohodniki po Mamutovi poti na Kokrici

Znotraj projekta so tudi bralne urice, ki jih imajo enkrat na teden v prostorih Občine Cerklje, udeležujejo pa se jih v glavnem starejše gospe, ki jih gredo prostovoljke iskat domov in jih pripeljejo na srečanje, tiste, ki so blizu doma, pa pridejo peš. Tam najprej poslušajo vodjo uric, ki jim nekaj prebere, potem pa se o prebranem pogovarjajo. Srečanja so izjemno prijetna, saj je gospa, ki jih vodi, zelo razgledana, predvsem pa je pozitivno naravnana in to prenaša tudi na udeležence. »Naloga in vloga društev upokojencev pa ni samo skrb za družabno življenje in organizacijo različnih dejavnosti, ampak veliko več,« pravi Marta Hočevnar. »Rada bi, da vsi upokojenci, ne samo člani, vedo, da imamo nekoga, ki nam na primer ureja stvari, da bi bile pokojnine višje ... Da imamo nekoga na ravni države, ki nas zastopa. Da bi se tega malo bolj zavedali. Več je včlanjenih v društva upokojencev, več nas je, bolj bomo slišali. Tega si tudi v Cerkljah strašno želim.«

Slavica Bučan, foto Brane Hočevnar

V hiši čez cesto pr' Franč na Miljah domuje 556 punčk

»Umetnost se je roditi, umetnost je ljubiti, umetnost je živeti, umetnost je celo umreti. Umetnost so sončni zahodi, so ptice na nebu, so rože v travi in ribe v vodi. Umetnost je biti poet, umetnost je biti slikar ali kipar, ki vse v kamen ali na platno spravi ter vsem na ogled postavi.«

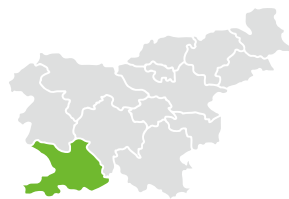
Umetnost pa je tudi znati in hoteti ohraniti izjemno ljudsko dediščino. Dragica Markun, avtorica verzov o umetnosti, ljubi umetnost in ljubi bogato ljudsko dediščino. To je bil tudi eden od razlogov odprtja njene Hiše čez cesto, v kateri imajo posebno mesto punčke in druge stare igrače pa tudi razno staro kmečko orodje in drugi predmeti. Dragica Markun, upokojena vzgojiteljica in aktivna članica Društva prijateljev mladine Šenčur, pa tudi fotografinja, slikarka in še kaj bi lahko dodali, je vse to dolga leta z ljubeznijo zbirala. Ko pa ji je doma začelo primanjkovati prostora, pa tudi preveč dragoceno je bilo, da bi hranila le zase, temveč je želela to svojo strast deliti z drugimi, se je začela ozirati za primerno hišo, kjer bi vse skupaj postavila na ogled. In jo je tudi našla. Obnovila jo je in jo spremenila v muzej pravih zakladov. Najprej v Šenčurju, od koder se je v letu 2014 preselila k Franč na Milje. Pa odprimo prelepa stara lesena vrata in pogledimo v Hišo, ki dejansko predstavlja drug svet. Starejšim se ob vstopu vanjo prebudijo spomini na njihovo otroštvo, mladi spoz-

Ljudski pevci Hiše čez cesto

navajo stvari, ki jih ne poznajo, ki jih še nikoli niso videli. V prvem prostoru so okrasne (iz porcelana) in igralne punčke, ki izražajo značaj – to je posebna zbirka iz Frankfurta. Potem pridemo v »hišo« s kmečko pečjo in bogkovim kotom ter omizjem, nad katerim bdi »dobri hišni duh«. V tem prostoru je tudi stara omara, v kateri so najstarejše in hkrati najdragocenejše punčke, stare od 70 do 90 let, nekatere celo blizu 100 let. Največ teh punčk je iz UNRRA paketov, ki so jih po 2. svetovni vojni pošiljali iz ZDA in se jih starejši še spominjajo. Potem je izba, kjer je veliko predvsem okrasnih punčk in bambul – italijanskih punčk, ki se jih večina ljudi najbolj spominja, saj je bila takšna punčka nekdanj prav v vsaki hiši, in sicer na postelji, prekrite s pregrinjalom. V nekdanji spalnici so predvsem igralne punčke, medvedki, didaktične igrače, razni otroški vozički, celo star gramofon in plošče ter stari fotoaparati, posebej ponosna pa je gospa Dragica na album starih izjemno lepih umetniških fotografij Slovenije. V shrambi je veliko gospodinjinskih pripomočkov od likalnikov na žerjavico, do ovala, v katerem so nekdanj na žerjavici pražili ječmen za kavo, pa železne klešče, ki so jih ženske uporabljale za oblikovanje kodrov, razno posodje, modeli za potice ter pripomočki za pranje od ribežna do perivnika, seveda pa ne manjka niti prtiček, ki je bil nekdanj obvezen okras na steni v kuhinji, na njem pa je bilo napisano kakšno zanimivo sporočilo. Na prtičku v Hiši čez cesto piše: »Kdor o meni slabo sobi, naj v moj dom ne hodi.« Nekdanj hlev pa se je spremenil v pravo igralnico, nad katero so otroci navdušeni, pogosto pa še bolj kot otroci njihovi očetje, saj so v tem prostoru nadvse zanimive makete. To so makete vlakov, lunaparka, cirkusa, raznih nemških mest ter maketa avtoceste, na kateri otroci lahko dirkajo. Posebnost te makete je več tisoč figuric, ki jo naredijo »živo«. Da bi v Hiši resnično začutili domačnost in duh preteklosti, hkrati pa vse to povezali z današnjim življenjem, so v njej začeli prirejati tudi večere ljudskih pesmi, literarne večere, slikarske kolonije in različne delavnice. Hiša je zaživela, ljudje so jo vzeli za svojo. Prav na večerih ljudskega petja, na katerih obujajo tudi različne stare navade od »rofanja koruze« do »prebiranja fižola« je nastala skupina Ljudski pevci Hiše čez cesto, ki je vse bolj prepoznavna v slovenskem prostoru ter ohranja in na novo oživlja številne manj znane ljudske pesmi. Hiša čez cesto Pr' Franč na Miljah je nekaj posebnega in s številnimi zanimivostmi vabi na ogled. Obiskovalce gostoljubno sprejme Dragica Markun, oblečena v ljudsko nošo, pozdravi pa jih tudi leseni hišni duhec, ki jim pričara spomin na davno minule, morda težke, toda lepe čase. In ob njih je tudi sedanost lepša.

Slavica Bučan, foto Rok Markun

JUŽNA PRIMORSKA

Izola do novih prostorov za medgeneracijske dejavnosti z menjalno pogodbo

Izolski župan Danilo Markočič in minister za obrambo Karl Erjavec sta v začetku meseca podpisala menjalno pogodbo, s katero bo občina dobila stavbo ministrstva v središču mesta, v zameno pa bo priskrbela službena stanovanja. V pridobljenem objektu bodo uredili dnevni center doma upokojencev in center za krepitev zdravja.

Markočič je pohvalil hitrost, s katero je prišlo do realizacije dogovora z obrambnim ministrstvom, obenem pa opozoril, da se v Izoli, tako kot drugod po državi, s staranjem prebivalstva povečujejo tudi potrebe po različnih programih za starejše. Objekt, ki prehaja v last občine, za ministrstvo ni bil najbolj perspektiven, po drugi strani pa bo ministrstvo prišlo do potrebnih službenih stanovanj za pripadnike mornariškega divizion. V dogovoru je predviden dveletni rok, v katerem bo občina vzpostavila pogoje za to, da ministrstvo pridobi ustrezna službena stanovanja v enaki vrednosti. Kot je pojasnil Markočič, cennitve objekta še niso opravili, Erjavec pa je dodal, da bo od končne ocene odvisno, koliko stanovanj bo ministrstvo dobilo. Poleg tega bo občina sama poskrbela za obnovo nepremičnine. Po besedah direktorja Doma upokojencev Izola Vasje Medveščka, bodo v objektu, ki ga pridobiva občina, odprli dnevni center po vzoru drugih slovenskih domov upokojencev. V dnevnem centru bodo po njegovi oceni lahko zagotavljali dnevno varstvo do največ 20 osebam, starejšim od 65 let, kar bo dobrodošla dopolnitev sedanji ponudbi doma upokojencev. »Obenem bo Zdravstveni dom v objektu umestil center za krepitev zdravja, ki vključuje preventivne preglede za otroke in mladostnike, izvajanje preventivnih obravnav za ogrožene otroke in mladostnike ter izvajanje integrirane preventivne kroničnih bolezni na primarni ravni, zdravstvenega varstva in podobno,« je naštel direktor zdravstvenega doma Evgenij Komljanec. »Center trenutno deluje v omejenih prostorih zdravstvenega doma, ki so povsem neprimerni. V centru bodo zagotavljali celovito izvajanje zdravstvenih in vzgojnih aktivnosti za krepitev zdravja pri prebivalcih vseh starostnih skupin, zato je projekt dobrodošel tudi z vidika medgeneracijskega sodelovanja,« je še dodal Komljanec.

Povzeto po STA

Pirančani odšli v Prekmurje

Sprejem pri županu Razkrižja

Društvo upokojencev Piran že vrsto let organizira dvodnevne izlete po Sloveniji, Avstrijski koroški in Porabju. Letošnji izlet v Prekmurje nam je organizirala dolgoletna prijateljica, pevka ansambla Štiri kovači, Hermina Šegovc.

V zgodnjih jutranjih urah smo se skupina 48 radovednih popotnikov odpeljali proti cilju. Sledil je prvi postanek na jutranji kavici na Lomu in nato naslednji postanek v Tepanjah. Sledil je sprejem in

pogostitev s koroškimi borovničkami in sladkimi dobrotami prijatelja Franca Šegovca, legende Štirih kovačev. Po okrepcilu nas je pot vodila proti Razkrižju. Ob prihodu v Prekmurje je sledila malica s prekmurskim bogračem in sladico. S polnimi želodci smo pot nadaljevali do Razkrižja, kjer nas je pričakal župan Stanko Ivanušič in izkazal dobrodošlico s kozarčkom vina. V Razkrižju smo si ogledali prazgodovinsko naselbino s prikazom življenja pred 5500 leti, ogledali smo si domačo »žgajarnico« z degustacijo žganja, Muzej šošarsko – dimnikarskega orodja in romarsko cerkev Janeza Nepomuka. Pred cerkvijo nas je pričakal župnik in nas seznanil z zgodovino župnije ter počastil s kozarčkom vina iz župnijske kleti. Čas je prehitro minil in napotili smo se na nočitev v Hotel Diana v Murski soboti. Naslednji dan smo si ogledali grad Beltinci, vasico Lipa, kjer nas je sprejel »pozvačin« in nam predstavil zgodovino kraja, kmečko orodje in s slamo krito hišo, mojstrica pa nam je prikazala, kako se izdelujejo slamnati izdelki. Po ogledu je sledil obisk otoka ljubez-

Utrinek z enodnevnega izleta

dipolje in si ogledali kostnico – spomenik padlim vojakom. Tam smo zaključili ogled in se odpeljali proti domu. Izlet je bil prijeten, naklonjeno pa nam je bilo tudi vreme.

Besedilo in foto, Jože Rolih

Večgeneracijski center na Občini Pivka

Lansko zimo se je v Večgeneracijskem centru v Krpanovem domu začela dogajati prav posebna zgodba. VGC in Društvo upokojencev Pivka sta združila moči in najprej v zimskih počitnicah pripravila delavnico ročnih del za osnovnošolce. Druženje je bilo tako prijetno, da smo iskale (bile smo same ženske) motiv za nadaljnja srečanja. Nekje v medijih smo zasledile Projekt Hobotnica, kvačkanje terapevtskih hobotnic za nedonošenčke v inkubatorjih. Zbralo se nas je pet navdušenk, izbrskale smo navodila, pospravile omare in se pridružile Projektu Hobotnica.

Nakvačkale smo jih šestdeset in jih poslale v porodnišnici v Ljubljano in Maribor. Potem pa se je zataknilo, zmanjkalo nam je sredstev, želele pa smo humanitarni projekt obdržati in nadgraditi. Obrnile smo se na Občino Pivka, kjer sta nam direktorica občinske uprave Mihaela Smrdel in višja svetovalka za družbene dejavnosti Jana Knafelc Strle takoj priskočili na pomoč in prisrbeli sredstva za nadaljevanje projekta. Delamo prostovoljno, naših izdelkov ne prodajamo, zato nam je takšna pomoč neprecenljiva. Jeseni smo začele z novim načrtom, izdelovanjem kvačkanih igračk za vrtce v občini Pivka. Naše igrače so narejene

Občina Pivka ima dober posluš za želje upokojencev.

Na travniku pred uto pa je izletnike ujel objektiv avtorja prispevka

ni v Ižakovcih, popeljali smo se z brodom, si ogledali plavajoči mlin na Muri in razstavo burjaštva na Muri. Sledila je burjaška malica s pajanim kruhom in ljubezenskim napojem. Nekaterih se je napoj prijel in so se na novo zaljubili. Sledilo je še bogato kosilo na turistični kmetiji Sonja, po kosilu pa je sledilo slovo od prijateljev. Na izletu smo izvedeli veliko novega o zgodovini in delu Prekmurcev in bili prijazno sprejeti s strani dobrosrčnih ljudi. Zahvala naši vodički Hermini in Francu Šegovcu, županu in župniku Razkrižja ter turističnim delavcem Razkrižja in Beltincev.

Besedilo in foto, Zdravko Taškar

Obiskali smo Gradež

Člani Društva upokojencev Ilirska Bistrica smo se v zadnjih dneh maja udeležili enodnevnega izleta v Italijo. Obiskali smo Gradež – Barbano, Sredipolje in Vilo Miramar.

Iz Ilirske Bistrice smo se preko Kozine in Trsta peljali do gradu Miramar, kjer smo si ogledali grajske vrtove, pot smo nadaljevali do izvira reke Timav in si ogledali izvir ter cerkev ob izviru. Nato smo nadaljevali pot v Gradež, kjer nas je čakala ladjica. Po polurnem vožnji smo prispeli na otok z znano romarsko cerkvijo »Madona di Barbano«. Po ogledu znamenitosti otoka smo se vrnili na kopno in se napotili proti Ogleju. Tam smo si ogledali ruševine rimskega foruma ter katedralo, ob kateri se dviga mogočen zvonik. Že pozno popoldan smo pot nadaljevali v Sre-

iz bombaža, mehke, prijetne na otip, pralne v pralnem stroju in nimajo delcev, s katerimi bi se otroci lahko poškodovali. Pridružile so se nam nove članice, ki imajo veselje do ročnih del in poznajo različne tehnike, tako da zdaj poleg kvačkanja tudi pletemo, filcamo, začele pa bomo še s slikanjem na svilo. Dobivamo se ob torkih od 16 do 18,30 ure in ob petkih od 8,30 do 12 ure. Naše število raste, zbere se nas do 15 navdušenk, posebej pa smo vesele, da se je VGC-ju pridružil projekt **Sopotniki**, ki na naše delavnice pripelje starejše občane. Ti z nami preživijo nekaj prijetnih uric, spijejo kavo ali čaj in z nami poklepetajo. Zasluga za uspeh gre v veliki meri Občini Pivka, zato smo se ji ob koncu sezone želele zahvaliti. V zadnjem tednu junija je praznovala rojstni dan naša država in ker je Občina državna ustanova, smo nakvačkale hobotnico v barvah državne zastave, pisno zahvalo so nam poslali iz Projekta **Hobotnica** in naša delegacija je vse skupaj odnesla na občino. V sejni sobi sta nas sprejeli Mihaela Smrdel in Jana Knafelc Strle. Ob prijetnem klepetu smo se jima zahvalile za razumevanje in pomoč ter jima izročile simbolični darili. Obe sta poudarili, da občina takšne projekte podpira v polni meri, saj tako vložena sredstva dajo največji možni izkupiček – zadovoljstvo številnih občanov. Vesele smo, da smo del zgodbe, ki bo marsikomu olajšala težak začetek in polepšala nadaljnje dni življenja. Ne poznamo otrok, ki prejmejo naše igrace, vemo pa, da bomo z našo energijo in dobro voljo, vloženo v neštete zanke, del številnih dobrih in uspešnih življenjskih zgodb.

Jožica Knafelc, foto Občina Pivka

»Pa se sliš – naj se sliš«

50. tabor slovenskih pevskih zborov Šentvid pri Stični

»Narodna pesem je najnaravnejši izraz ljudskih množic. Kjer zamre narodna pesem, tam zamre narodna zavest,« je nekoč dejal skladatelj in glasbeni pedagog, Luka Kramolc.

Da ne bo zamrla pesem in ne narodna zavest, so prav s pesmijo izrazili pevke in pevci združenih mešanih ženskih in moških pevskih zborov iz Slovenije in zamejstva na 50. taboru slovenskih pevskih zborov tretjo nedeljo v juniju v Šentvidu pri Stični. Dvaintrideset ženskih, štiriindvajset moških, petdeset mešanih in štirinajst zborov iz zamejstva so pod vodstvom živahnega dirigenta **Danila Švare** ob spremljavi Policijskega orkestra pripravili koncert znanih ljudskih pesmi. Scenarist in dolgoletni predsednik programske komisije tabora **Stane Peček** ni pozabil v program vplesti združenih otroških in mladinskih pevskih zborov

OŠ Ferda Vesela Stična in OŠ Stična, FS Vidovo Šentvid pri Stični, šentviških pritrkovalcev, orgličarja **Ota Nemaniča** in mlade violinistke **Eme Starešičič**. Program je povezovala **Anica Volker**, recitirala sta **Nina Valič** in **Klemen Janežič**. Pozdravili so, voščili in podelili nagrade in priznanja eminentni gostje. **Matej Šteh**, predsednik Tabora, direktor JSKD RS **Marko Repnik**, župan Občine Ivančna Gorica **Dušan Strnad** in seveda častni pokrovitelj Tabora, predsednik RS **Borut Pahor**. Tudi pevke in pevci MePZ Avgust Šuligoj DU Ilirska Bistrica in pevke ŽePZ Kalina iz Ilirske Bistrice so peli v programu in vznesenem zaključku venčka priljubljenih narodnih. Žal pa je ob bistriških pevcih in pevkah s Primorske sodeloval le še MePZ Ulka Ankaran. Drugo leto bo bolje. Upajmo!

Besedilo in foto Franc Gombač

»Tu smo mi doma«

10. revija upokojenskih zborov

Primorci smo znani po tem, da radi prepevamo. Samostojno, v glasbenih sestavih, pevskih skupinah in pevskih zborih. To pa še ni vse. Ni nam dovolj, da sodelujemo na prireditvah, proslavah, gostovanjih in ob drugih priložnostih, nadgraditi želimo naše delovanje na srečanjih, predvsem pa na revijah, ki jih organiziramo ali soorganiziramo na nivoju države in pokrajine. Omenimo le revijo Primorska poje, Tabor slovenskih pevskih zborov Šentvid pri Stični in državno revijo upokojenskih pevskih zborov, ki vsaka zase združuje številne zборе s tisoči pevk in pevcev.

Že tradicionalno smo tudi letos, zadnjo sredo v juniju, pripravili 10. jubilejno Revijo upokojenskih pevskih zborov za južno Primorsko v avli hotela Delfin v Izoli. PZDU J. Primorske v svojem letnem programu določi društvo, ki bo v sodelovanju z vodstvom PZDU pripravilo revijo. Letos sta to nalogo prevzeli DU Izola in DU Jagodje – Dobrava, Izola. Predsednika Alojz Pečan in Jožica Radujko sta s sodelavci dorekla program in vse, kar sodi poleg, pozvala društva našega območja k sodelovanju in revija je bila pripravljena. Po ocenah strokovnjakov in navdušenem odzivu poslušalcev je revija uspela v vseh pogledih. Kako tudi ne, saj so prisotne kot prve navdušile le štiri leta delujoče pevke ŽPZ ZDU MO Koper, ki jih vodi pevovodja Vladislav Korošec, sledile so jim pevke, le leto starejše, iz DU Pivka pod vodstvom Marcela Štefančiča, nakar je zapel skoraj desetletje

Bistričani pred simbolom zborovskega petja

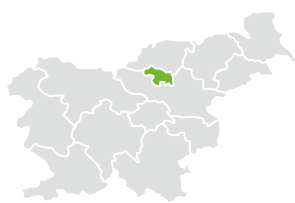
Nastopi pevskih zborov so privabili tudi druge hotelske goste

delujoči MePZ Burja iz DU Postojna pod taktirko Mirjam Možina Čepirlo, častitljivih petintrideset let prepevajoči MePZ Avgust Šuligoj, ki ga vodi Anamarija Surina, je zapel predzadnji v tako imenovanem tekmovalnem delu, ki ga je zaključil Ženski pevski zbor Sinji galeb DU Izola in zborovodkinja dr. Iva Dobovičnik. Da je bila kvaliteta petja res na nivoju, je potrdil tudi predsednik komisije za izbor najboljšega zbora, glasbeni pedagog, skladatelj in pevovodja Miran Rustja, ki je razglasil najboljši zbor, in sicer ŽePZ Sinji galeb DU Izola. Da ne pozabimo, uvodoma so nas pozdravili mladi glasovi Otroškega pevskega zbora Ribice OŠ Livada Izola, predsednik DU Izola Alojz Pečan in predsednik PZDU JP Mirko Miklavčič, kot zadnji pa pevci MPZ Delfin iz Izole. Po udarni recitaciji o požigalčevi suknji Franca Gombača je pod taktirko Ivana Tavčarja mogočno zazvenela neuradna primorska himna Vstajenje Primorske.

Besedilo in foto, Franc Gombač

Šoštanjske oranžne dame so prava šola za zdravje

ŠALEŠKA

Šola zdravja v Šoštanju obeležila pol ducata let

Ni jih ustavil dež, ne slaba volja. Vse dame so prišle na vadbo s parazoli, a prešerne volje, in se lotile vsakodnevnega razgibavanja. Ker bi na mokrem travniku in pršenju kapljic izpod neba praznične frizure utrpele dokajšnjo škodo, so si poiskale prostor na suhem pod občinskimi arkadami. Tako je bilo prvič in vsakič naslednjič, sleherni dan že šest let zapored, nam je opisala vodja Šole zdravja (ŠZ) oddelka Šoštanj, Ljubica Donko.

Okrog 30 članic v oranžnih majicah in športnih oblačilih se družijo ob vsakdanji jutranji telovadbi, a tudi ob osebnih jubilejih članic, kulturnih dogodkih ter na posebnih srečanjih, ki jih osrečujejo. Pretežno starejše dame s podeželja in mesta pod Pustim gradom so postale nerazdružljive prijateljice s ciljem ohraniti telo in dušo za zdravje in dolgo življenje. Na tem srečanju, po jutranji vadbi, so se zbrale v mestni kavarni Šoštanj, pridružila sta se jim le njihov kronist s kamero **Jani Napotnik** ter župan **Darko Menih**. Ob praznično, estetsko pogrnjeni mizi za zdrav zajtrk, z domačo sadno in zeliščno hrano ter napitki iz poletnih sadežev, so najprej prebrale nekaj pesmi, začetkov so se spomnile z nekaj stavki in anekdotami, nato pa se je praznični ponedeljek nadaljeval kot vsi drugi dnevi, ki so zanje, kot je bilo slišati, vsakdanji praznik ob delu.

Damska šola zdravja v mestu svetlobe je veliko več kot le terapija telesa

11. julija je minilo 6 let, odkar je Šola zdravja-skupina Šoštanj prvič izvedla jutranjo vajo, poslej pa tako domala vseh, več kot 2000 srečanj za zdravje, rekreacijo, razvedrilo, druženje ter dojetanje lepše plati življenja. Vse se je začelo 9. julija 2013 v Šoštanju s pomočjo članic ŠZ skupina iz Ptuja, ki so pokazale jutranjo telovadbo na prostem po programu Društva ŠZ. Te se lahko udeleži vsak, tudi če ni član društva, tudi če ne povsem redno, kar pa je vsekakor zaželeno. Vsak delovni dan od takrat so domačinke pod vodstvom Donkove in prostovoljke vaditeljice

Zdenke Uršnik v vseh letnih časih, na prostem, stoje, po svojih zmožnostih, po ruski metodi 1000 gibov, izvajale vaje pravilnega strokovnega razgibavanja. Povezale so se v skupino sokrajanek, ki so vztrajale in iz dneva v dan vadile, uživale zdravo hrano in se postopoma vedle poduhovljeno in z motivacijo pričele bolj zdravo živeti. To pomeni dobro in dolgo uživati darove in sadove narave, kar omogoča pozitivna energija, gibko telo in vedrina duše. Čestitke za vsestransko pojavnost v občini, za »zdravljenje« brez medicinske pomoči ter za še nova leta zdravstvene terapije v naravi pa je ob zaključku obiska izrazil župan Menih. Skupina ŠZ Šoštanj pa je na ekološki kmetiji Potočnik - Poprask v Skornem nasadila šest sadnih dreves, načrtovano za šest vitalnih let.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

ZASAVSKA

Priznanje občine Hrastnik

V tem, že rahlo počitniškem času, smo imeli v DU Hrastnik v programu Starejši za starejše poseben razlog za veselje in ponos. Naša občina namreč svoj praznik obeležuje 3. julija, ko se spominjamo velike gladovne stavke rudarjev leta 1934, ki so se ji pridružili tudi steklarji in kemičarji. In na ta dan se na osrednji proslavi izrečejo zahvale in podelijo občinska priznanja tudi posameznikom, ki so v svojem življenju s svojo srčnostjo pripomogli k lepšemu in boljšem vsakdanu sokrajanov.

Lidija Kirn, prostovoljka programa Starejši za starejše, je prejela bronasto priznanje Občine Hrastnik za delo in uspehe na družbenem področju. Lidiji je skrb za sočloveka, še posebno za tistega, ki si ne more pomagati sam oz. nima sorodnikov, ki bi mu lahko pomagali pri premagovanju vsakodnevnih težav, ena izmed glavnih vrednot. To je njeno poslanstvo, ki ga nesebično in sleherni dan opravlja pri pomoči starejšim in onemoglim, čeprav je tudi sama že dopolnila 70 let in že globoko zakorakala v tretje življenjsko obdobje. Kot ena izmed 20 prostovoljk v programu »Starejši za starejše«, ki ga že od leta 2007 uspešno izvaja Društvo upokojencev Hrastnik, vsakodnevno opravlja svoje delo in trenutno aktivno pomaga vsaj 20 starejšim z vsakodnevnim nakupovanjem živil, pomočjo pri obiskovanju zdravnikov, prev-

Lidija Kirn prejema občinsko priznanje

zemi in dostavi naročenih zdravil, pomočjo pri gospodinjstkih opravilih ... Njena pomoč nima meja, skupaj z nekaterimi varovankami obišče tudi zdravnike (specialiste) v večjih slovenskih zdravstvenih ustanovah, kjer je moralna pomoč vsekakor tudi korak do hitrejše ozdravitve in okrevanja. S svojimi pridnimi in spretnimi rokami pa tudi pokrpa kakšno luknjo, prišije kakšen gumb, ali tudi zašije kakšen kos oblačila. V njenem besedišču ne obstaja beseda »ne znam, ne zmorem, ne morem ...«. Lidija je vedno pripravljena pomagati, četudi bi sama kdaj potrebovala pomoč. Njeno plačilo so iskriče oči njenih »deklet«, zadovoljstvo, ki ga izkažejo vsakokrat, ko jih obišče na domu, predvsem pa topel objem in stisk roke, s čimer ji izkazujejo veselje in zahvalo. Prostovoljstvo je preprosto del njenega življenja, ki jo bogati in osrečuje. Zaveda se, da bo morda tudi sama kdaj potrebovala pomoč, zato se še toliko bolj trudi, da bi bila zgled tudi nam, mlajšim generacijam, ki bomo morali pomagati starejšim. Kajti le vzajemno sodelovanje in pomoč je tisto, kar naše življenje bogati čisto do konca. Občina Hrastnik je s podelitvijo bronastega priznanja Lidiji počastila tudi namen in pomen programa Starejši za starejše, ki želi s svojim delom omogočiti čim kvalitetnejše preživljanje tretjega življenjskega obdobja v okolju, ki je starejšim ljub in domač.

Besedilo in foto, Jerica Laznik

Teden upokojencev

Letos je DU Litija med 25. in 31. majem že četrto leto zapored organiziralo Teden upokojencev. V soboto, 25. maja 2019, so pevski zbori DU iz Zasavja in Posavja že enaindvajsetič zapeli na Vačah. Sodelovalo je pet zborov, prireditve pa je potekala ob sodelovanju Društva GEOSS.

V ponedeljek smo se v društvenih prostorih zbrali člani socialne sekcije in prostovoljke projekta Starejši za starejše, ki obiskujejo starejše na domu in v domovih starejših občanov v Tisju in Enoti Šmelc. Pregledali smo delo sekcije, ki deluje že 21 let, spomnili smo se predvsem tistih, ki že prav toliko let obiskujejo starejše; to so: Mila Grošelj, ki je bila ustanoviteljica današnje socialne sekcije, Mari Češek in Ani Ponebšek. Naše prostovoljke obiščejo na leto okoli 500 do 600 starejših občanov. V socialno sekcijo spadajo tudi prostovoljci ustvarjalnih delavnic, ki izdelujejo najrazličnejše izdelke za potrebe društva. Razstavljamo jih na različnih prireditvah v Občini Litija in po vsej Sloveniji. Zelo pomembno je medgeneracijsko sodelovanje. Sodelujemo s šolami in vrtci, kjer jih učimo številnih pozabljenih ročnih spretnosti.

Irena Kramar

Ko zvoki citer zapojo

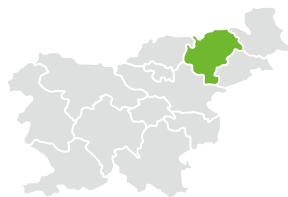
V četrtek, 30. maja 2019, smo v polni dvorani Kulturnega centra v Litiji člani citrarskega orkestra *Srebrne strune* pripravili že 10. jubilejni koncert, pod taktirko in dušo našega orkestra, prof. Anite Veršec. Priprave na letošnji koncert so se pričele že kmalu po novem letu, ko smo pripravljali in zbirali gradivo preteklih let našega delovanja. Vsa ta dogajanja so bila upodobljena na DVD-ju, za kar sta odlično poskrbela Iva in Adi Slabe.

Rdeča nit koncerta je bila pesem Vitala Ahačiča in njegove sestre Marije Ahačič - Pollak z naslovom, *Tečejo, tečejo nitke*, s katero smo želeli povedati, kako nam hitro mineva čas in pešajo moči. Vse to še kako dobro opazimo v našem orkestru, katerega je v času delovanja zapustilo že kar nekaj naših članov prav zaradi zdravstvenih težav, ki pridejo z leti. Vendar je bil po obisku

sodeč in odzivu po koncertu naš letošnji koncert še posebno čustven. Seveda pa so naš koncert popestrili tudi naši vrhunski citrarji Slovenskega citrarskega kvarteta, saj so se našemu povabilu z veseljem odzvali. To so: prof. Anita Veršec, prof. mag. Janja Brtec, prof. Peter Napret in prof. Tomaž Plahutnik. Pokazali so nam, kako igrajo mojstri tega instrumenta. Prav tako so navdušile mlade vokaliste, sestre Kralj. Vita, Liza in Meta. Tudi vokalista Beti in Janez Prašnikar sta ob spremljavi citer z lepimi slovenskimi melodijami navdušila obiskovalce, sedla v naše duše in polepšala majski večer. Vsem, ki so nam kakorkoli pomagali pri pripravi samega koncerta s finančnimi sredstvi, materialu ali delom, se člani orkestra iskreno zahvaljujemo. Tudi v bodoče si želimo, da bi naše ustvarjanje še naprej teklo ob zvokih najlepših melodij, druženju in prijateljstvu.

Besedilo in foto, Mili Penčur

ZGORNJE
PODRAVJE

Ankica Onič častna krajanka KS Limbuš

V vsakem kraju so izstopajoči ljudje na mnogih področjih, tako tudi v Krajevni skupnosti Limbuš. Poleg mnogih zelo aktivnih krajanov in krajanek je na poseben način dolga

torka zdravstvenih meritev, svetovanja in posredovanja v perečih socialnih primerih ter organizatorica pomoči potrebnim. V svojem več kot 40-letnem aktivnem in vsestranskem delovanju v kraju in izven njega je s skupino prostovoljk, ki jih vodi, kraju in širši družbeni skupnosti doprinesla velik prispevek pri skrbi za ostarele in bolne, še posebej v okviru programa Starejši za starejše. Zelo aktivna je tudi na kulturnem področju, saj je dolgo vodila pevke »Spominčice«, kjer še danes poje. Kot pevka sodeluje tudi pri Mešanem pevskem zboru Društva upokojencev Limbuša-Pekre. Je članica Komisije za zdravstveno varstvo in duševno zdravje pri PZDU in ZDUS v Ljubljani. Je krajanke, ki se z delom posveča starejšim in bolnim, zato smo ji hvaležni in ji za opravljeno delo podeljemo naziv častne krajanke.

Besedilo in foto, Franjo Šaupertl

leta izstopajoča krajanke Limbuša, po poklicu medicinska sestra, sedaj že dolgo časa upokojenka in aktivna članica KO Rdečega križa Limbuš in DU Limbuš-Pekre na humanitarnem in kulturnem področju, Ankica Onič.

Z vodenjem programa Starejši za starejše na območju Limbuša in Pekar ter z aktivnim posvečanjem skrbi za starejše tudi na regijskem in državnem nivoju je orala ledino in za njo so iz leta v leto vidne neštete aktivnosti dobrotelnosti, razdajanja, posredovanja in urejanja skrbi za ostarele. Njeno delo je nadvse opazno na lokalnem in širšem območju. Ni pa to njeno edino področje razdajanja v kraju, saj je aktivna članica pevke ljudskih pesmi »Spominčice«, dalj časa tudi njihova vodja in pevka v Mešanem pevskem zboru, ki deluje v okviru DU Li-PE in nastopa v kraju ter daleč izven njega. Za njeno vsestransko udejstvovanje v kraju je Svet Krajevne skupnosti Limbuš, na osnovi Pravidnika o priznanjih in predloga Komisije za priznanja, sprejel sklep, s katerim je imenoval Ankico Onič za častno krajanke Krajevne skupnosti Limbuš z naslednjo utemeljitvijo:

Ankica Onič, krajanke Limbuša, članice RK Limbuš in DU Limbuš-Pekre je nosilka programa Starejši za starejše - za boljše kakovost življenja doma, na krajevnem nivoju je za svoje požrtvovalno delo v Zgornje Podravski zvezi DU Maribor in pri ZDUS že prejela Malo plaketo za delo v omenjenem programu pri ZDUS, Malo plaketo KS Limbuš, Malo plaketo PZDU Maribor in najvišje priznanje, **Diplomo**, v matičnem društvu. Je zavzeta organiza-

Poučni obisk Ljubljane

S toplejšim vremenom prihajajo tudi trenutki za sprostitve, za odkrivanje novega ter spoznavanje že vidnega in poznane. Zato so se člani Kluba upokojenih delavcev ministrstva za notranje zadeve Maksa Perca Maribor odpravili na poučni ogled Ljubljane. Že pot proti cilju je bila prijeten dogodek in doživetje.

Najprej so se ustavili pred stavbo slovenskega parlamenta, ki letos obeležuje 60 let. Ogleдали so si njeno notranjost in prostor, kjer se je oblikovala slovenska zgodovina in kjer se je »zgodila« tudi slovenska država. Najprej so vstopili na galerijo velike dvorane. Od tu so imeli čudovit pogled na krožno zasnovano dvorano, ki ponazarja del slovenske zgodovine, ko so v krog zbrani veljaki pod lipo modrovali in odločali. Na sredi te je govorniški pult, do katerega sicer niso prišli, čeprav bi imeli kaj povedati. V predverju velike dvorane so si ogledali zgodovinsko fresko, ki na štirih stenah prikazuje zgodovino Slovencev. Zanimiva je bila tudi zbirka protokolarnih daril. Še dobro, da stene ne govorijo, so si rekli obiskovalci, ko so zapustili parlamentarno stavbo. Sledil je obisk Nacionalnega forenzičnega laboratorija, ki edini v Sloveniji izvaja forenzične preiskave. Opravlja preiskave sledov nastalih pri kaznivih dejanjih in prekrških, tako za policijo kot pravosodne organe. Na koncu so obiskali še Generalno policijsko upravo, ki domuje na novi lokaciji, na Litostrojski cesti v Ljubljani. Predstavili so jim moderno in po evropskih merilih oblikovano policijsko organizacijo, ki je sposobna učinkovito

Spominska fotografija pred Parlamentarno zgradbo

Spominska fotografija v srčiki dolenske prestolnice

odgovoriti na izzive sodobnega življenja in zagotavljati visoko stopnjo varnosti. S takšnimi strokovno naravnanimi ekskurzijami člani kluba ohranjajo stanovsko pripadnost in krepijo tradicijo organov za notranje zadeve. Hkrati pa so tudi sami najboljši ustvarjalci pozitivnega odnosa javnosti, katere del so, do dela Policije. Kot upokojeni delavci policije še vedno, z največjim veseljem, širijo in promovirajo varnostno kulturo.

Besedilo in foto, Mirko Ploj

Povezuje nas šport, glasba in poezija

V času, ko je v podjetju Revoz s proizvodnega traku zapeljal prvi novi Clio 5, smo se člani Kluba upokojenih delavcev Ministrstva za notranje zadeve Maribor podali v Novo mesto. Seznanili smo se z bogato kulturno-zgodovinsko dediščino mesta ter ujeli utrip sedanjosti. Prečkali smo reko Krko in se ob skulpturi Leona Štuklja spomnili našega rojaka in olimpijca. Leon Štukelj simbolno povezuje Novo mesto, kjer se je rodil, in Maribor, kamor se je leta 1927 preselil in leta 1999 umrl.

S svojimi velikimi športnimi dosežki in življenjsko močjo ostaja navdih za vse generacije. Zato smo mu ob obisku Novega mesta namenili posebno pozornost. Pot nas je vodila tudi na Slakovo domačijo, v kraj, kjer je znameniti glasbenik preživel svoje otroštvo in zgodnjo mladost. Obiskali smo tudi rojstno vas pesnika Toneta Pavčka. Vse to je lepo videti in doživeti, a člani kluba smo imeli s seboj osebo, ki je kot otrok prijateljela in osebno poznala legendo slovenske narodno-zabavne glasbe Lojzeta Slaka in pesnika Toneta Pavčka. To je Ivan Potočar, mož, ki bo letos dopolnil 88 let. Njegova družina je živela v Šentjuriju, v občini Mirna Peč. Sam je moral že kot otrok od doma. Živel je pri družini Virč v kraju Mali Kal. Tam je spoznal in se srečeval s Tonetom Pavčkom, ki pa je večino otroštva preživel v Ljubljani in se je v Šentjurij vračal le med počitnicami. Več otroških vragolij je preživel z Lojzekom. Lojzek (Slak) je svoje otroštvo preživel na domačiji Barbovih, pri stricu in teti v Malem Kalu. Tako Lojzek kot Ivan sta bila pastirja. Na sosednjih gmajnah sta pasla živino. Teh spominov tudi Ivanu čas ni vzel. Še dobro se spominja let, ko se je družil z Lojzekom. To je bil čas druge svetovne vojne.

Ko so Partizani po domačijah pobirali hrano, ter jo vozili na varne lokacije, sta morala z njimi, da sta vozove s kravjo vprego nato odpeljala nazaj domov. V spominu mu je ostala tudi nevarna igra v kovačnici, med katero si je Lojzek poškodoval nogo. Člani kluba smo se zavedali, da je bil njihov član ob ponovnem obisku teh krajev in obujanju spominov ganjen. Ko se je dan že prevesil v pozno popoldne, smo zavili še pod obronke Kočevskega roga ter se polni lepih vtisov vrnili domov. Nema lokrat slišimo, da smo Slovenci pregovorno *razdvojeni*, a dejstvo je, da znamo biti na področjih športa, glasbe in kulture nasploh še kako *enotni*. Če kje, potem nam enotnosti na teh področjih res ne primanjkuje. Zato lahko zapišemo le željo, da bi bilo na vseh področjih tako!

Besedilo in foto, Mirko Ploj

Na otoku sredi Jadrana

Prijetne družbe in željni novih spoznanj smo se bistriški upokojenci odpravili na jug, na modri Jadran. Otok Vis je bil naš cilj. Še v temnem zgodnjem jutru smo krenili iz domačega mesta. Pot nas je vodila mimo Zagreba, Karlovca, v Liki so nas že božali prvi sončni žarki in rahle meglice so se dvigale s toplih kamnitih tal. Prečkali smo Velebit in že se je v daljavi lesketala gladina sinjega Jadrana.

Sredi dopoldneva smo prispeli v Split, srce Dalmacije. Sprehodili smo se do Dioklecijanove palače, prisluhnili zanimivi razlagi vodnika Matjaža, nato pa se vkrcali na trajekt. Po prijetni poltretjo uro trajajoči vožnji, smo pristali ob obali Visa, kot mu pravijo – biser sredi Jadranskega morja. Vse popoldne smo uživali v neokrnjeni naravi in se ustavljali ob zanimivostih otoka. Ob spomenikih, cerkvicah in »Titovi špilji.« Pokrajina tega reliefno razgibanega sveta je res slikovita. Živo zelena barva vinske trte, brinja, rožmarina, nasadi oljk in kilometri zidov, ki so jih ustvarjali že davni rodovi, da bi obvarovali skromne zaplate rodovitne zemlje. Nekoč je ta zemlja prehranjevala otočane, danes pa je njena podoba bolj kot ne zapuščena, saj so si mladi poiskali boljši kruh na celini. A upanje na vrnitev, vsaj nekaterih, še ostaja. Zvečer smo prijetno utrujeni uživali ob ubranem petju domače klape. Dve uri sta kar prehitro minili. Tudi druga dva dneva sta ob spoznavanju otoka in mestec Visa in Komiže in seveda ob druženju hitro minila. Nekaj pogumnih izletnikov je

Skupinska fotografija izletnikov

uživalo v kristalno čistem morju. Posebno doživetje je bila vožnja z ladjico ob obali otoka, kjer smo se čudili čudovitim zalivčkom in prelepi peščeni obali sredi neokrnjene narave. Mirno vožnjo smo sklenili z okusnim kosilom, kar na ladji, popestrila pa ga je prijaznost domačinov, ki so se trudili pokazati lepšo plat otoškega življenja. Utrujeni, obogateni z vedenjem o življenju na otoku sredi Jadrana, smo se v poznih večernih urah razšli na svoje domove.

Rozika Špes, foto Jani Bradan

DOLENJSKA IN BELA KRAJINA

51. pohod spoznavanja Dolenjske

Društvo upokojencev Novo mesto, poverjenišтво Birčna vas, je pripravilo in izpeljalo svoj prvi, sicer pa že 51. pohod »SPOZNAVAMO DOLENJSKO« v torek, 18. junija 2019, na območju primestne KS Birčna vas, MO Novo mesto.

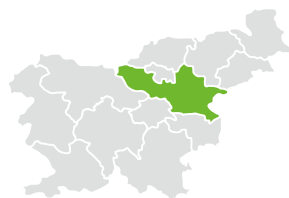

Pohodnike je sprejela predsednica krajevne skupnosti

Pohoda se je udeležilo 149 pohodnikov. Vodenje in varovanje je zagotavljalo šest članov, trije člani pa so zagotovili logistično oskrbo pohodnikov. Imeli smo tri goste in preventivni obisk policije. Pohod smo izpeljali točno po načrtu in vsi udeleženci so zmogli prehoditi celotno pot. Udeleženci so bili seznanjeni z več kraji KS Birčna vas (Banija, Ruperč Vrh, vinogradniški Kremenjak, novo naselje nad tunelom, stari del vasi Stranska vas, vinogradniški Cerovec in objekt LD Padež). V Padežu, ob postanku, je bila skromna pogostitev, predstavitev DU Novo mesto, intoniranje pohodniške himne in ko so bila grla zagreta, so zadonele tudi druge pesmi. Duhovni in pevski vodja, Jože, je praznoval 50. pohod, zato smo ga nagradili tako, da je pela pohodniško himno velika večina udeležencev – najštevilčnejši pevski zbor pohodnikov do sedaj. Zadovoljni smo se razšli na izhodišču v Stranski vasi.

Pripravo in izvedbo srečanja je odlično izpeljal organizacijski odbor poverjenišťva DU Birčna vas, saj so članice in člani poskrbeli, da je bil pohod izveden po predvidenem načrtu.

Besedilo in foto, Bogdan Mali

CELJSKA

Srečanje prostovoljcev v Zrečah

V Zrečah se je zbralo več sto prostovoljcev programa Starejši za starejše in predsednikov društev upokojencev iz celjskega območja. Srečanje so že četrthi skrbno pripravili zreški prostovoljci na čelu s koordinatorico Tatjano Kotnik.

Po ogledu na novo urejenega dela parka pri Termah Zreče so v dvorani zbrane prostovoljce najprej razveselili plesalci iz DU Štore, ki so si nadeli zgovorno ime Malo levo, malo desno, nato pa je zbrane pozdravila **Tatjana Kotnik**. Spregovorila je tudi o tem, zakaj se prostovoljci odločajo za svoje zahtevno, a lepo delo, in pohvalila razumevanje in dobro sodelovanje zreške občine pri pomoči starejšim. »Ovira pri delu je pomanjkanje denarja, vedno manj pa je tudi volje za vključitev v prostovoljstvo,« je poudarila dva problema, katerima so tudi v

Prostovoljce je v Zrečah obiskala tudi vodja programa Starejši za starejše, Rožca Šonc

nadaljevanju namenili precej pozornosti. Da v Zrečah podpirajo program Starejši za starejše, je poudaril tudi podžupan občine **Drago Šešerko**. Osrednja govornica na srečanju je bila regijska koordinatorica programa **Ivanka Tofant**: »Vem samo to, da nas naši vrstniki potrebujejo, da si želijo naše družbe,« je med drugim dejala. Ugotavljala je, da je življenje večine starejših težko in da se žal v zadnjih 14 letih, kar program deluje, še ni veliko spremenilo na bolje. Zaradi hitrejšega naraščanja cen kot pokojnin je veliko revščine, zaradi današnjega načina življenja in dela je vse več osamljenosti. Potrebe po pomoči rastejo, a prostovoljci delo vse težje zmorejo, saj so iz dneva v dan starejši, mladih pa ni, čeprav: »Obiski ali pomoč drugim so balzam za nas same!« Povedala je še pretresljivo, žal resnično zgodbo o 70-letnici, ki se je opekla z likalnikom, s katerim se je v mrazu grela, o njenem hrepenenju po družbi. Prostovoljka, ki jo je našla opečeno, je o težkih razmerah obvestila Center za socialno delo, ki je sicer poskrbel zanjo, a ji je vzel psa. Tako je prostovoljka ob naslednjem obisku našla ženico sedečo na tleh, kjer so ji delale družbo podgane. »Tako vidimo, kaj naredi osamljenost,« je zgodbo zaključila Ivanka Tofant. Predvsem zato je program tako pomemben. Da bi ga razširili še na društva, kjer doslej zanj niso imeli posluha, je koordinatorica napovedala obiske vseh takšnih DU skupaj z **Damjano Lovrenčič**, koordinatorico iz DU Dolgo Polje. O pomenu prostovoljstva je občuteno spregovorila tudi **Milena Volavšek** iz Loč, vdova lani umrlega koordinatorja programa Marjana Volavška. »Sreča so trenutki, vse ostalo je življenje,« je med drugim dejala. Vodja programa na ravni ZDUS **Rožca Šonc** se je zahvalila vsem prostovoljcem in spregovorila tudi o minulih 14 letih: »Toliko let programa je veliko. V tem času smo na vrata starejših potrkali več kot milijonkrat ...« V imenu PZDU Celje je zbrane pozdravil podpredsednik **Drago Prtenjak**, ki je ob zahvali prostovoljce še pozval, da podpišejo peticijo za sprejem nujno potrebnega zakona o dolgotrajni oskrbi. Dobrodošlico je zbranim izrekel tudi podpredsednik zreškega DU **Anton Ošlak**. Srečanje so s prijetno glasbo obogatili ansambel družine Ravničan Hribovci ter deklški ansambel Me tri do polnoči.

Besedilo in foto, Milena Brečko Poklič

30 let Društva upokojencev Ostrožno - Celje

Društvo upokojencev Ostrožno je letos obeležilo 30-letnico uspešnega delovanja, ki so ga predstavili tudi v skrbno pripravljem zborniku. Društvo deluje v Krajevni skupnosti Ostrožno z naselji Dobrova, Lokrovec, Lopata in Ostrožno. 30 let uspešnega delovanja je sicer zabeležilo 13. februarja 2019, praznovali pa so na zboru članov v mesecu marcu. Nanj so povabili tudi 47 članov, ki so društvu zvesti že od vsega začetka. Večina se jih zaradi boleznih in starosti ni udeležila, zato so jim poverjenice in poverjenik osebno vročili priznanja za dolgoletno sodelovanje. Ostalim so priznanja izročili na zboru.

Na zboru so se društvu zahvalili tudi drugi. Zveza društev upokojencev Celje jim je podelila zlato plaketo, prav tako Pokrajinska zveza društev upokojencev Celje. Krajevna skupnost Ostrožno jim je podelila priznanje z obrazložitvijo, da društvo preko različnih oblik pomoči, prijateljstva in vključevanja v družbo lepša življenja krajanov in krajanek. Ob krajevnem prazniku 22. junija jim je s plaketo k jubileju čestitalo tudi Prostovoljno gasilsko društvo Ostrožno, ki se jim je s skulpturo zahvalilo še za pomoč

pri nakupu novega gasilskega vozila GV-1. »Društvo je bilo v začetku zelo uspešno z ročnimi deli, pevsko skupino in športom. Nadaljevalo se je s pridobitvijo in urejanjem prostorov in uvajanjem novih športnih disciplin,« opisuje tajnica društva **Marija Jevnišek** in dodaja: »Pristopili smo tudi k programu Starejši za starejše. Začeli smo skromno, a sedaj žanjemo lepe uspehe. Zahvala gre koordinatorici programa **Zlatki Kroflič** in ostalim trinajstim prostovoljcem.« Na pustni torek leta 2013 je pričela z delovanjem etno skupina Sončnice. Igrajo na domačih prireditvah, ob praznovanju članov, bili so v Pliberku, Baški na otoku Krku, ter na medgeneracijskih srečanjih v Cankarjevem domu in Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. »Posebnost je bila dvournna oddaja na TV Celje z nastopom etno skupine, predstavitev 30-letnega dela društva. K sodelovanju smo povabili tudi folklorno skupino iz DU Slavko Šlander. Na športnem področju smo s panogami pikado, kegljanje s kroglo na vrvici in stezno kegljanje med najboljšimi. Že štirikrat so se naše športne članice udeležile republiških tekmovanj. Pred tremi leti smo uredili društveno pisarno, sanitarije, čajno kuhinjo in zamenjali dotrajana okna ter začeli izdajati interno glasilo Mavrica, ki izide dvakrat letno. Program dela je skoraj vsako leto približno enak: sestanek poverjenic – prostovoljk v januarju, v marcu zbor članov, v juniju izlet, avgust je rezerviran za srečanje, v novembru martinovanje in v decembru Božično-novoletno srečanje. Naše geslo: PRIJETNO V DRUŽENJU in naše želje: ZDRAVJE, STRPNOST IN SPOŠTOVANJE,« je povedala Marija Jevnišek.

DU Ostrožno

30 letnica DU Šentrupert

Na lepo poletno popoldne, 28. junija 2019, je v okviru občinskega srečanja Zveze društev upokojencev Laško svoj okrogli jubilej, 30 let delovanja, praznovalo Društvo upokojencev Šentrupert nad Laškim, ki spada pod okrilje ZDU občine Laško in v lokalno Krajevno skupnost Šentrupert. To je ena manjših KS izmed devetih v občini Laško, ki leži na hribovitem območju podeželja in šteje preko 800 prebivalcev.

Proslava je bila na turistični kmetiji Salobir v Trobnem Dolu, KS Šentrupert, ki se jo je udeležilo okoli 260 upokojencev in gostov iz celotne občine Laško, prisostvovali pa so ji tudi funkcionarji ZDUS, PZDU Celje, ZDU občine Laško in okoliških DU ter visoki predstavniki lokalnih skupnosti. V svojih nagovorih so prijazno pozdravili upokojence in se na kratko dotaknili aktualne problematike, ki se tiče starejše populacije, vsi pa so tudi čestitali DU Šentrupert za lep, okrogli jubilej obstoja in delovanja. Na samem začetku je DU Šentrupert štelo 40 članov, medtem ko jih ima danes že 150. Vseskozi je aktivno delovalo na različnih področjih, od športno rekreativnih, do družabnih dejavnosti, precej delovno je še danes. Člani sodelujejo na različnih upokojenskih športnih in družabnih tekmovanjih, kjer dosegajo dobre rezultate, udeležujejo se raznih izletov in srečanj, v zadnjem času pa je precej aktualno tudi pohodništvo. Stalnica so tudi vsakoletni izleti in druga družabna srečanja, ki se jih lahko udeležijo tudi starejši upokojenci. V pestrem kulturnem programu na proslavi so nastopili pevci iz Šentjurja, plesna skupina iz Hrastnika ter mladi harmonikar iz domačih logov. Ob tej priliki so bila zaslužnim posameznikom, ki so dolga leta aktivno in požrtvovalno sodelovali pri DU Šentrupert, podeljena različna častna odličja s strani ZDUS, PZDU, občinske ZDU in tudi s strani domačega društva. Institucijam, organizacijam, društvom in posameznikom pa je za sodelovanje, podporo in donacije DU Šentrupert podelilo tudi lične plakete in izreklo posebne zahvale, vsi navzoči pa so prejeli spominske razglednice. Po proslavi je bilo še prijetno družabno srečanje, ki se je ob glasbi in lepi domači pesmi zavleklo v večer, ko so se upokojenci razšli z željo, da jubilar – DU Šentrupert – še nadalje uspešno deluje, ter da se naslednje leto na tradicionalnem občinskem srečanju zopet vsi veselo snidejo.

Marija Oprešnik, foto Martin Pušnik

Peli so prijatelji

V Celju je bila v začetku junija tradicionalna prireditev **Pojmo prijatelji**, ki jo vsako leto pripravi Pokrajinska zveza društev upokojencev Celje v sodelovanju z Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti – OE Celje. Revijo je povezovala Urška Majcen.

Letos je na njej nastopilo 10 pevskih zborov iz devetih društev upokojencev. Večina, 8, je bilo mešanih pevskih zborov: MePZ Anton Aškerc Rimske Toplice, MePZ DU Laško, MePZ DU Griže - Zabukovica, MePZ DU Šempeter v Savinjski dolini, Mešani

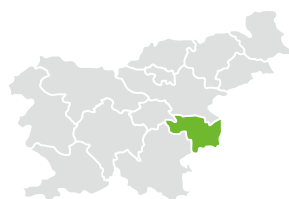

Pevski zbor DU Celje

komorni zbor DU Vojnik, MePZ DU Polzela, MePZ upokojencev in invalidov Mozirje in Pevsko društvo upokojencev Celje. Poleg njih sta nastopila Ženski pevski zbor DU Slovenske Konjice in Moški pevski zbor Adolfa Tavčarja, prav tako iz DU Slovenske Konjice. Vsak zbor se je predstavil s tremi pesmimi, pretežno s priredbami slovenskih ljudskih pesmi.

Zbrane pevce in poslušalce je pozdravila predsednica PZDU Celje Zdenka Jan. Revijo je strokovno spremljal Franci Plohl, ki bo zборе ocenil ter izbral zbor, ki bo zastopal celjsko območje na državni ravni.

Besedilo Milena B. Poklič, foto Tomaž Črnej

POSAVJE

Srečanje posavskih prostovoljcev programa »Starejši za starejše«

Deževno jutro ni obetalo prijaznega majskega dneva, ko smo se posavski prostovoljci programa Starejši za starejše odpravili na letno srečanje. Tokrat nas je 142 prostovoljcev obiskalo Idrijo, Tolminska korita, Modrej in z ladjico še Most na Soči, in sicer smo se odpravili v dveh skupinah; 28. maja dva avtobusa, 30. maja z enim avtobusom in enakim programom.

Vzdušje je bilo veselo, kljub turobnemu dnevu, saj nas je spre-

mljala zvrhana mera dobre volje. Vsako leto se srečamo, izmenjamo izkušnje, pa tudi prijateljske niti spletamo. Skupno druženje je zahvala prostovoljcem za humano, požrtvovalno in nesebično delo, ki ga opravljamo v programu. Srečujemo se s stiskami, težavami starejših in jim skušamo pomagati. Delamo z veseljem in odgovornostjo. Že v avtobusu smo izvedeli marsikaj zanimivega o Idriji, o živosrebrnem rudniku, življenju rudarjev, njihovih družin, z nitjo pisano zgodovino tristoletne tradicije izdelovanja klekljane idrijske čipke, katere sloves je uveljavljen po svetu, o kulinariki, o smaragdni Soči ... Kar hitro smo prispeli v Idrijo, si podrobneje ogledali grad in muzejske zbirke, se sprehodili po mestu, zaznali utrip kraja in občudovali lepote čipkarskih zaves na oknih, rudarsko hišo, izvedeli veliko zanimivega o kulturi in življenju ljudi nekoč. Pot smo nadaljevali v Tolminska korita, kjer nas je čakalo okusno kosilo. Dežne kaplje so nas spremljale do Mosta na Soči. Vkrkali smo se na ladjico Lucija, druženje pa je popestril kapetan Dejan. In dobrote, ki so jih spekle pridne prostovoljke, so kljub polnim želodcem šle v slast. Klepet, šale, harmonika, pogledi na čudovito naravo, na Sočo, slastne dobrote, druženje, prijatelji – čas je prehitro minil. Polni lepih doživetij smo se vrnili na avtobuse. Tu se je nadaljevalo. Neutrudni harmonikar je raztegoval meh do doma. Ubrano petje nam je božalo dušo in srce. Veselo in prijetno je bilo v vseh treh avtobusih. Lepo smo preživeli čas, prijateljske vezi so postale trdnejše in volja do dela še večja. Takih srečanj si še želimo.

Hvala vsem, ki so pripomogli k lepemu doživetju. Pa srečno naslednje leto na drugem koščku naše dežele!

Besedilo in foto, Irena Gmajnar

Razstava ročnih del na Senovem

Kamenček v mozaik praznovanj praznika Občine Krško smo dodali tudi v DU Senovo. Sedmega junija smo članice sekcije vezenje v avli Doma XIV. divizije Senovo pripravile bogato razstavo ročnih del z naslovom Za dušo in srce. Prave male umetnine v tehniki rišelj in barvni vez so razstavile Marica, Marijana, Olga, Eda, Majda in Jovanka, neutrudna mentorica sekcije.

Pogled na lepoto izdelkov nam poboža dušo, nas obogati, razveseli in pomirja. Ob torkih popoldne se zbiramo. Rišemo vzorce na belo platno, prepletamo nitke, izmenjavamo zamisli in se družimo. Ideje in lepe misli vtremo v vsako zanko. Vsak izdelek je zgodba tisočerih vbodov, ki jih prenašamo od ideje do končnega izdelka, natančno in vztrajno. Skrbimo, da se ohranja slovenska dediščina in jo na naravoslovnih dnevih na šoli pre-

našamo na mladi rod. Razstave so odmevne v samem kraju in drugod, kjer razstavljamo. Naj bo to v Krškem, Brežicah, Ljubljani, ali pa Velenju. Pohvale obiskovalcev, zapisi v knjigo vtisov nam dajejo novih moči in načrtov za naše delo v prihodnje. Druženje ob skupnem delu nas sprošča, pozabimo na vsakdanje skrbi, spletajo pa se nova, iskrena prijateljstva. In dnevi so lepši, bogatejši. Veliko podporo nam daje društvo, občina Krško, KS Senovo, podjetja Rudar Senovo, Metalna Senovo in Termoelektrarna Brestanica, Osnovna šola Senovo in Cvetličarna Irena Senovo. Vsem topla hvala. Na razstavi so nam gostje čestitali in zelo pohvalno spregovorili o lepoti 75 izdelkov z željo, da nadaljujemo s tako lepim delom. Čestitali so nam predsednik DU Senovo, Ludvik Grilc, predsednik PZDU Posavje, Jože Žnidarič, podžupan Občine Krško, Silvo Krošelj, in predstavnica JSKD

Vezeno umetnine so si vsi obiskovalci ogledali z velikim zanimanjem

Krško. Povezovalne niti odprtja je tkala Irena Gmajnar, kulturni program pa sta izpeljala harmonikar Anže in mlada pevka Mila. Po ogledu razstave, sladkem prigrizku, klepetu, druženju prijateljev in srčnih ljudi, smo zaokrožili še en lep dogodek.

Irena Gmajnar, foto Marica Umek

OSREDNJE-SLOVENSKA

Na naslednjih dveh straneh objavljamo pismi predsednice DU Šmarje Sap Ane Fabjan in predsednika DU Ivančna Gorica Matjaža Marinčka brez lektorskih popravkov.

Janez Sušnik

ZDUS

Kebetova 9

1000 LJUBLJANA

Svoja pisanja običajno začenjam z »spoštovana gospa« ali »gospod«. Vam tega ne morem napisati, ker vas ne spoštujem. K pisanju me je privedlo od vas podpisano grozilno pismo, kar je bila preprosto kaplja čez rob, če zelo prijazno in trikrat prespano opišem svojo čustveno erupcijo, zgroženost in osuplost.

V tem pismu, ki nosi datum 26. junij, med drugim izsiljujete društva z ne-financiranjem izvedbe s prestižno evropsko nagrado ovenčanega projekta »Starejši za starejše – starejši za višjo kakovost življenja doma«, za katerega prejimate javna sredstva (!!!), če bomo svoje dejavnosti med 1. in 3. oktobrom predstavili na F3ŽO v Cankarjevem domu.

Vaše pritlehno diktatorstvo lahko primerjam zgolj z ekscesnimi eksemplari komunistične oblasti takoj po vojni. Z brezmejnimi patološkim sovraštvom (do koga že!?) poskušate na svojo stran (beri: v novoustanovljeno in po svoji podobi ukrojeno pokrajinsko zvezo) pridobiti četrtino ZDUSovega članstva iz osrednje Slovenije, pri čemer je učinek ravno nasproten: vsak dan smo bolj povezani in bolj enotni.

Obnašate se kot slon v trgovini s porcelanom, čeprav je ta oris vaših protizakonitih in proti človečnih dejanj zdaleč prelep, skoraj pravljichen. Očitno se ne zavedate, kako zelo v tej četrtini vaše baze vre, od vsakega vašega dopisa do naslednjega bolj. Vas nič ne skrbi, da se vam bo zgodila revolucija? Tisoč ali več protestnikov s transparenti pred vašo stavbo? Medijski linč?

Vsem opozorilom pravnih strokovnjakov ter državnih služb in ustanov navkljub gazite po upokojencih, ki naj bi preživljali idilično jesen svojega življenja, z gnilimi in ostudno umazanimi škornji škilastega in kratkovidnega samodržca. Namesto da bi bili v službi tistih, ki vas plačujemo, ste na strani svojega narcistično sprevrženega ega. Namesto da bi se pri svojem vodenju posluževali svobodnih in demokratičnih odločitev, se tem nonšalantno posmehujete. Iz volitev ste naredili farso enoumja.

Vedno sem bil človek dialoga, zato vam, da vas ne bi odplaknilo na smetišče zgodovine, predlagam: pogoltnite velik cmok in bodite VI tisti, ki nam boste ponudili roko sprave – brez fige v žepu in brez kakršnihkoli zahrbtnih ter protizakonitih namer in naklepov.

Matjaž Marinček

predsednik DU Ivančna Gorica

predsednik OZDU Dolenjska

Gabrovka pri Zagradcu, 30. junija 2019

Ljubljanska 39
1293 Šmarje Sap
Predsednica Ana Fabjan

Datum: 19.06.2019

Janez Sušnik – predsednik ZDUSa

Odgovor na vaš dopis z dne 31.05.2019

Iz dopisov, ki jih prejemamo, iz dnevnega tiska in iz obvestil, ki jih že kar nekaj časa dobivamo s terena iz upokojenskih krogov, je jasno razvidno, da želite na vsak način ostati oziroma postati predsednik naše krovne organizacije. Iščete vse možne načine, da bi se znebili tekmecev oziroma kritikov, v prvi vrsti pa seveda predsednika Mestne zveze upokojencev-Osrednjeslovenske pokrajinske zveze društev upokojencev, Marjana Sedmaka.

Nekaj dejstev: Marjanu Sedmaku ste pred tremi leti onemogočili kandidaturo z »ugotovitvijo«, da njegovo matično društvo ni plačalo članarine ZDUSu. Vsi iz Mestne zveze upokojencev-Osrednjeslovenske pokrajinske zveze društev upokojencev imamo letos plačano članarino, nas pa mečete ven iz okrilja ZDUSa. To se pravi, da članarina ni odločujoča. Moti vas ime naše pokrajinske zveze, kot da ne veste, da je to zgodovinsko pogojeno. Iz časov, ko so se društva izločila iz sindikatov in so prav Ljubljančani skupaj z Mariborom ustanovili ZDUS. Biti ustanovitelj, delovati in se imenovati malo drugače, pa za vas nismo nič vredni.

Skregali ste se z organizatorji Festivala za 3. življenjsko obdobje. Denar. Z revijo Vzajemnost. Denar. Z direktorico hotela Delfin. Povsod vzrok – denar. Grozite s povišanjem članarine. Bo pa ja vsak upokojenec dal en evro za ZDUS, ste izjavili na televiziji.

Obvestila ZDUS plus ste preimenovali v revijo. Sedaj so enaki članki v obeh revijah. Kmalu boste najbrž zahtevali naročnino. Mi je nismo naročili.

Naj odločno povem:

Mi smo z Mestno zvezo upokojencev-Osrednjeslovensko pokrajinsko zvezo društev upokojencev zelo zadovoljni. Za ljubljansko področje dobijo denar od Mestne občine Ljubljana, okoliška društva pa od svojih občin. In lepo delamo. In to prav po zaslugi Marjana Sedmaka. Radi ga imamo. On nas pohvali, mi pa smo veseli, da lahko delamo brez direktiv. Delamo, kolikor zmoremo, kakršne kadre imamo za vodenje posameznih dejavnosti. Društva upokojencev NISO SLUŽBA, to je družba prijaznih in spoštljivih ljudi, ki se v raznih dejavnostih družijo zaradi lepšega preživljanja jeseni življenja. In še to: Delamo prostovoljno, ne zahtevamo plačila ne za čas, ne za bencin, ne za telefon.

Sklepi:

1. Še naprej ostajamo člani Mestne zveze upokojencev-Osrednjeslovenske pokrajinske zveze društev upokojencev. Čakamo na odločitev okrajnega sodišča.
2. Članarina seveda ostane na ZDUSu.

Šmarje Sap, 19.06.2019

Predsednica DU Ana Fabjan

V vednost:

Mestna zveza upokojencev-Osrednjeslovenska pokrajinska zveza društev upokojencev Ljubljana

Pilihov memorial in odprtje muzeja tehnične kulture

Na prvo julijsko soboto se je v Šmartno ob Paki zgrnila lepa množica ljubiteljev in lastnikov starodobne pločevine, izjemno ohranjenih in obnovljenih vozil na štirih, treh ali pa dveh kolesih. Pravi praznik se je obetal že ob napovedi dogodka z odprtjem malega, a izjemno lepo opremljenega muzeja tehnične kulture obdobja po 2. svetovni vojni, tamkajšnjega Društva ljudske tehnike (DLT). Jerneja Žagar, učiteljica in zanesenjakinja z občutkom za kreativnost in ohranjanje etno dediščine, je v priložnostnem biltnu zapisala, da društvo deluje kot svojstven unikum, saj je registrirano kot AMD - DLT Šmartno ob Paki.

Srečanje iz vseh krajev Slovenije se je začelo zgodaj dopoldne v Martinovi vasi ob železničarskem placu »Štacion«, kjer se diči stara, odlično ohranjena lokomotiva. Posebna strokovna komisija je pregledala parkirana vozila in ob zaključku razglasila najatraktivnejša in po njihovih pravilih dodelila priznanja lastnikom ter smiselno tudi »lošču«, ki je jemal dih. Vsemu se je čudil tudi vrhunski poznavalec starodobne tehnike, lastnik več modelov starih avtomobilov, domačin dr. Emil Štrbenk.

Z modno revijo v stare čase in jutrišnji dan

Da ni bilo dolgčas, so si vozniki in gostje ogledovali predstavljene modele, preko sto vozil, koles, motorjev in osebnih ter vojaških vozil. Še večje zanimanje pa je bilo tokrat za prav posebno modno revijo starih modelov oblačil Kultura oblačenja zadnjih 70 let, ki so jih nosili vozniki in sovoznice v obdobjih iz katerih izhajajo razstavljena vozila. Dodatek je bil tudi v oblačilih, ukrojenih za današnji čas in priložnostih, a vse v duhu spremljanja in nošenja prometnih sredstev, revijo pa so pripravili modna kreatorka Renata Meh Gruška design, ter domači zanesenjaki in modeli mlajše generacije. Po dopoldanskem srečanju in obilnem frošku, po ogledih vozil in modni reviji starih oblačil, ki so jih nosili nekdanji šoferji in sopotnice, so se staro-odobničarji v motorizirani povorki zapeljali okrog Šmartnega pod Goro Oljko in se udeležili slovesnega odprtja omenjenega muzeja.

Jaguar XKE je bil v začetku proizvodnje vsaj tako priljubljeno športno vozilo, kot Aston Martin, ki ga je vozil sloviti tajni agent 007

Po 70 letih Ljudske tehnike še muzej tehnične kulture

Na slovesnosti so spregovorili predsednik društva MTK Danilo Arčan, predsednik Slovenske veteranske avto-moto Zveze Franci Škrjanec ter podžupan občine Šmartno ob Paki, Janko Avberšek. Slednji na vso moč navdušen nad pridobitvijo ter svojimi vrlimi sokrajani. Glavna avtorica muzeja Jerneja Žagar je v nagovoru dodala, »Prostore smo uredili v nekdanji hišici modelarjev, z našim delom in zbirko različnih žanrov tehnične dediščine pa smo želeli, da ljudi popeljejo v zgodovino teh krajev, njihovih sekcij društva tehnične dediščine, ter tako aktivno predstavijo dejavnost društva. Da jim je to popolnoma uspelo, lahko kot obiskovalec pritrdim tudi v pričujočem zapisu. Tradicionalno srečanje ljubiteljev starodobnih vozil kot memorial Marjana Piliha pa se odvija vsako leto v začetku julija, kot eno prvih v tem koledarskem obdobju v Sloveniji. Vodilni člani in vodstvo občine so lahko na ta dogodek in svoje članstvo zares ponosni.

Imenitni in tokrat najboljše ocenjeni modeli, poslastica za ljubitelje

Ob koncu srečanja, so prireditelji razglasili, da je bil najbolj izvirno oblečen voznik (ali kot skupina) v skladu s pojavo in modelom vozila, skupina treh vojaških vozil (2 vozili Jeep + Dodge) s Koroške (Tomšič & Tomšič in Golob,) v skupini motociklov pa Peter Veber, z NSU Max 175. Za najbolj atraktivna vozila med avtomobili so razglasili: 1. Jaguar E-Type - Simon Svet, 2. MG - Peter Grom iz Vranskega in 3. Mercedes 170 D, lastnika Janeza Jevšnika iz Celja. Med motocikli pa 1. BMW R 65 - Jože Završnik, 2. Bianchi - Drago Hramec in 3. Zundapp - Bella - Ludvig Tavčar. Najstarejši motor je postavil na ogled Jože Jošt, NSU ZDB 200, letnik 1936, najstarejši avtomobil Ford A 1928, pa Mirko Rems iz Levca.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Na teh straneh objavljamo nekaj foto utrinkov letošnje prve prireditve ZDUS, Dnevi medgeneracijskega sožitja, ki so potekali od 14. do 16. maja na Gospodarskem razstavišču.

Tik pred zaključkom redakcije smo z Gospodarskega razstavišča prejeli informacijo, da bodo **2. Dnevi medgeneracijskega sožitja** potekali od 19. do 21. maja 2020.

Premier Marjan Šarec med slavnostnim nagovorom

Dame iz Šaleške doline so se prav rade postavile pred ZDUS ov objektiv

Na odru se je zavrtelo staro in mlado v duhu medgeneracijskega sožitja

S predsednikom vlade Šarcem se je rada pogovorila tudi dr. Ana Kranjc

Oblačilno kulturo skozi čas so prikazali tudi folkloristi v izjemno lepih kostumih

Predstavniki MeKoS so bili partnerji prireditve

Na GR je cvetela tudi ponudba umetniških izdelkov, dragih kamnov in priložnostnih okraskov

Zadnji dan sta se nam pridružila še dramska umetnika Milena Zupančič in Evgen Car, ki sta briljantno odigrala vlogi v filmu, Srečen za umret

Šivala štrikala in vezla je mlada in starejša generacija iz OŠ ter DU Lovrenc na Pohorju

Radovedni malčki so se brez zadržkov družili s policisti, ki varujejo tudi njih

Avtorja fotografij: Urška Boljkovac in Jože Miklavc

Množica obiskovalcev na GR si je lahko ogledala razstavo likovnih del

Duša in motor rokodlestva pri ZDUS Branko Suhadolnik, minister Simon Zajc in predsednik ZDUS Janez Sušnik

Gorenjska narodna noša vedno in povsod krasi tudi prireditve upokoјencev

otvoritev dnevov medgeneracijskega sožitja

Številni so ustvarjali kar sredi gospodarskega razstavišča

Ustvarjalni kotiček ZDUS

Z rokodelskimi delavnicami se je predstavil tudi hotel Delfin iz Izole

Po otvoritveni slovesnosti so vsi stopili pred fotografski objektiv

Najuspešnejši športniki so iz Andraža

Zaključile so se letošnje Pokrajinske športne igre PZDU Celje. Pokal za najboljše društvo upokojencev v športnih panogah na Celjskem je letos osvojilo Društvo upokojencev Andraž nad Polzelo, na drugo mesto se je uvrstilo DU Rimske Toplice in na tretje lanski zmagovalec, DU Slovenske Konjice.

Tekmovanje celjske PZDU v steznem kegljanju so pripravili Slovenskih Konjicah

Na letošnjih pokrajinskih športno-rekreacijskih igrah je tekmovalo 32 društev upokojencev oziroma 30 moških in 23 ženskih ekip. Tekmovali so v sedmih panogah: pikadu, kegljanju s kroglo na vrvi, steznem kegljanju, šahu, ribolovu, balinanju in streljanju. Prvo uvrščeno DU Andraž nad Polzelo je doseglo 62 točk (17 moški in 35 ženske), drugo uvrščeno, DU Rimske Toplice, je zbralo 56 točk (24 moški in 32 ženske) ter tretje uvrščeno, DU Slovenske Konjice, skupno 55 točk (moški 26 in ženske 29). Zmagovalci se bodo septembra in oktobra pomerili z zmagovalci drugih regij na državnih športnih igrah upokojencev.

Besedilo in foto, Milena Brečko Poklič

Balinanje ob dnevu državnosti

Ob dnevu državnosti je balinarska sekcija Društva upokojencev Senovo organizirala 2. posavski balinarski turnir.

Turnirja se je udeležilo šest ekip: iz Radeč sta prišli dve ekipi, po ena pa iz Krmelja, Balinarski klub Hrasti Sevnica, Balinarski klub Krško ter domača, senovska ekipa. Vse skupaj se je odvijalo v prijateljskem, vendar zelo borbenem ozračju. V finalu je domača ekipa z 12:11 premagala ekipo Krškega, za tretje mesto pa je Balinarski klub Hrasti iz Sevnice premagal Radečane. Končni vrstni red: Senovo, Krško, Sevnica, Radeče I, Krmelj, Radeče II.

Besedilo in foto, Miro Četrtič

V finale Primorci, Prijatelji in Kaval!

V Laškem so izpeljali pokalno tekmo, četrtfinale in polfinale, ki se ga je udeležilo 26 tričlanskih ekip, med katerimi so bile tri iz Primorsko notranjske regije. Primorci iz Pirana, Tagoss iz Vipave ter Epic iz Postojne.

Največji uspeh so dosegli Pirančani, ki so se z ekipo Prijatelji iz Kočevja, v kateri so nekdanji člani postojnskega Epica, ter Kavalom uvrstili v finale, ki bo na sporedu v oktobru. Lani so naslov zmagovalca osvojili Laščani. Pa še to! ŠD Epic bo odprto prvenstvo Primorsko notranjske regije v taroku, ki bo že 23. po vrsti in poteka od leta 1997, izpeljalo 14. septembra. Hkrati je to tudi memorial v spomin na odlične igralce taroka, ki so v tej priljubljeni igri orali ledino: Fiegl, Repič, Milič, Lavrič, Dolenc, Groznik in Žorž. Naj še dodamo, da je bil lanski državni prvak, Alojz Markič, štirikratni zmagovalec, Stojan Žorž trikratni, Maks Dolenc iz Nove Gorice pa dvakratni. Naslov zmagovalca brani Simona Bajc.

Sedmi krog Markiču!

ŠD Epic je izpeljalo v hotelu Epic sedmi turnir za klubsko prvenstvo. Nastopilo je deset igralcev iz petih krajev. Zmago je slavil Alojz Markič iz Nove Gorice, druga je bila Postojnčanka Simona Bajc, tretji pa Slavko Milavec iz Studenega. Po sedmem krogu premočno vodi Markič s 37 točkami, sledi Stegel z 28, Semenič 27, Progar 26 in Bajc 24 točk. Osmi krog sledi 6. avgusta. Naj še dodamo, da se bo državno prvenstvo posameznikov nadaljevalo 21. septembra z deveto tekmo na Prevaljah, in omenimo, da je bilo na Muljavi četrtfinale in polfinale pokala, v katerem je nastopilo sprva 26 ekip, v polfinalu pa devet. Med njimi tudi ekipa Epica. V finale so se uvrstile tri ekipe, in sicer Primorci z odlično ekipo: Jakopič, Šukljan in Godnjavec, Prijatelji iz Kočevja: Markič, Humar in Kovač, ter Kaval 1: Karat, Žolnir in Stanče.

ŠD Epic

OBVESTILA, OBJAVE

ZDUSPLUS

Letni dodatek od 127 do 437 EUR, invalidom od 127 do 237 EUR

Letni dodatek, ki ga bo ZPIZ nakazal 31. julija, bo upokojencem izplačan v petih različnih višinah. Najnižji bo 127, najvišji pa 437 Evrov. Prejemnikom invalidskega nadomestila bo izplačan v treh različnih višinah in sicer od 127 do 237 EUR. Objavljamo še tabelaričen prikaz letnega dodatka v evrih glede na višino pokojnine oz. invalidskega nadomestila.

pokojnina letni dodatek	invalidsko nadomestilo letni dodatek
do 470 437	do 670 237
od 470,01 do 570 297	od 670,01 do 810 187
od 570,01 do 670 237	nad 810 127
od 670,01 do 810 187	
nad 810 127	

Spoštovani,

Obveščamo vas, da je Upravni odbor ZDUS v novi sestavi na konstitutivni seji dne 20. 6. 2019 sprejel naslednji sklep: **SKLEP št. 3: Upravni odbor ZDUS je soglasno podaljšal delovanje Strokovnega sveta in komisij ZDUS, imenovanih za mandatno obdobje 2019-2023, do imenovanja novih – predvidoma v septembru 2019.**

Magični lik 1 (vodoravno in navpično)

1. Namizno vino, 2. Prebivalec Prlekije, 3. Pridelovalec olja
4. Tuje žensko ime, 5. Dekor

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Magični lik 2

1. Vrsta jedi, 2. Izraelski politik, 3. Tropska rastlina
4. Nasprotnik, 5. Letopis, kronika

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Rešitev iz prejšnje številke:

1. lik vodoravno in navpično:

1. Obala, 2. Brlog, 3. Alamo, 4. Lomar, 5. Agora

2. lik vodoravno in navpično:

1. Aspra, 2. Sirar, 3. Proja, 4. Rajon, 5. Arana

12. avgust – Svetovni dan mladine

Generalna skupščina je 17. decembra 1999 potrdila predlog svetovne konference ministrov, ki so odgovorni za mlade, da se 12. avgust razglasi za svetovni dan mladine. Na svetovni dan mladine se izpostavlja pomen težnje mladih po lastni identiteti in smislu ter po iskanju svojega prostora v svetu. Mladi, ki so polni energije in radovednosti, lahko pripomorejo k spremembi slabih družbenih odnosov in prekinejo krog nasilja ter diskriminacije, ki se prenaša iz generacije v generacijo.

19. avgust - Mednarodni dan humanitarnih dejavnosti

Generalna skupščina Združenih narodov je leta 2009 razglasila 19. avgust za mednarodni dan humanitarnih dejavnosti. Ta dan opozarja na obvezo mednarodne skupnosti, da pomaga ranljivim, preslišanim in zapostavljenim ljudem po vsem svetu. Slednje predstavlja trajno misijo humanitarne skupnosti. Na ta dan se tudi poklonimo junaštvu humanitarnega osebja, ki izhajajo iz različnih družbenih okolij, vendar si vsi delijo prepričanje, da je trpljenje posameznika odgovornost vsakega izmed nas. Datum obeleževanja tega dne označuje obletnico napada na sedež Združenih narodov

v Bagdadu, ko je umrlo 22 žensk in moških, med drugim tudi humanitarca Sergio Vieira de Mello. Cilj mednarodnega dneva humanitarnih dejavnosti je postaviti potrebe ljudi v stiski v središče naše pozornosti in tudi poskrbeti, da zagotovo dobijo zaslužen pomoč.

15. september – Mednarodni dan demokracije

Z resolucijo 62/7 se je 8. novembra 2007 Generalna skupščina zavezala k spoštovanju 15. septembra kot mednarodnega dneva demokracije. Skupščina je spodbudila vlade, naj okrepijo nacionalne programe za promocijo in utrjevanje demokracije. Prav tako pa je spodbudila tudi regionalne in druge medvladne organizacije, da si med seboj ter s sistemom ZN izmenjajo izkušnje s področja promocije demokracije.

21. september – Svetovni dan miru

Generalna skupščina je že leta 1981 določila, da se bo svetovni dan miru praznovalo na dan začetka njenega septembrskega zasedanja. Leta 2001 so s soglasjem vseh držav članic v generalni skupščini za svetovni dan miru določili 21. september. Ta dan kliče k 24 urni prekinitvi aktualnih oboroženih spopadov.

UGODNO ZAVAROVANJE ZA VSE POTI V TUJINO

Za sproščena potovanja sklenite zavarovanje za tujino z medicinsko asistenco. Sebi in svojim najbližjim boste zagotovili dodatno varnost v primeru zdravstvenih težav in kritje morebitnih stroškov zdravstvenih storitev, ki bi ob tem nastali.